II

(Jogi aktusok, amelyek közzététele nem kötelező)

BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2004. május 19.)

Dánia intézkedéseiről a TV2/DANMARK javára

(az értesítés a C(2004)1814. számú dokumentummal történt)

(Csak a dán nyelvű szöveg hiteles.)

(EGT vonatkozású szöveg)

(2005/217/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 88. cikke (2) bekezdése első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térséget létrehozó megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdése a) pontjára,

tekintettel azokra az észrevételekre, amelyek előterjesztésére a fent említett rendelkezésekre való hivatkozással az érintett felek határidőt kaptak, ([1])

mivel:

I. AZ ÜGY LEFOLYÁSA

(1) Az Amszterdami Szerződés 1999. május 1-jei hatálybalépésekor a szerződés mellékleteként jegyzőkönyvet csatoltak a tagállamokban történő közszolgálati célú rádió- és televízióműsor-szolgáltatás rendszeréről (a továbbiakban: jegyzőkönyv).

(2) Egy 2000. április 5-i keltezésű levélben az SBS-Broadcasting SA/TvDanmark (a továbbiakban: TvDanmark) nevű dán kereskedelmi tévécsatorna panaszt emelt a Bizottságnál a TV2/DANMARK (a továbbiakban: TV2) dán közszolgálati tévétársaság állami finanszírozása miatt. 2000. május 3-án találkozóra került sor a panaszossal. Egy 2001. február 28-i és egy 2001. december 11-i levélben a panaszos további információkat szolgáltatott.

(3) 2001. november 15-én a Bizottság közleményt adott ki az állami támogatásra vonatkozó szabályok alkalmazásáról a közszolgálati rádió- és tévétevékenységet illetően (a továbbiakban: rádió- és tévéközlemény) ([2]). A közlemény rögzíti azokat az elveket és módszereket, amelyek annak eldöntésére szolgálnak, hogy a közszolgálati rádió- és tévétevékenység finanszírozása összeegyeztethető-e a Szerződéssel.

(4) A Bizottság illetékes hatóságai 2002. június 5-i levelükben a dán hatóságoktól információt kértek, a megkeresésre a dán hatóságok 2002. július 10-i levelükben válaszoltak. A dán hatóságokkal két találkozót tartottak, az egyiket 2002. október 25-én, a másikat pedig 2002. november 19-én. További információkat közöltek egy 2002. november 19-i és egy 2002. december 3-i levélben.

(5) A Bizottság 2003. január 24-i keltezésű levelében Dániával közölte, úgy döntött, hogy a TV2 dán közszolgálati tévétársaság állami finanszírozásával kapcsolatosan megindítja az Európai Közösséget létrehozó szerződés 88. cikke (2) bekezdése szerinti eljárást.

(6) A Bizottság határozatát az eljárás megkezdéséről az *Európai Unió Hivatalos Lapja* 2003. március 14-i számában ([3]) tették közzé. Ebben a Bizottság közleményben felkérte az érdekelt feleket, hogy terjesszék elő az intézkedésekkel kapcsolatos észrevételeiket.

([1]) HL C 59., 2003.3.14., 2. o.

([2]) HL C 320., 2001.11.15. 5. o.

([3]) Lásd az 1. lábjegyzetet.

(7) A Bizottság a dán hatóságok észrevételeit 2003. március 24-i levelükben kapta meg. Ezenkívül megjegyzések érkeztek hozzá több érdekelt féltől is. A TvDanmark észrevételeit 2003. április 14-én levélben küldte el. A kereskedelmi tévétársaságok európai egyesülése, az Európai Kereskedelmi Televíziók Szövetsége (a továbbiakban: ACT), 2003. április 14-i levelében küldte el észrevételeit. Az Antena 3 TV és a Gestevisión Telecinco kereskedelmi tévétársaság 2003. április 16-i levelében küldte el észrevételeit. A TV3 kereskedelmi tévétársaság 2003. április 14-i levelében küldte el észrevételeit. Ezeket a megjegyzéseket a Bizottság elküldte Dániának, amely ezekre a 2003. szeptember 12-i keltezésű levélben válaszolt.

(8) A Bizottság a panaszostól egy 2003. december 15-i és egy 2004. január 6-i levélben további információkat kapott. A panaszos és a Bizottság szolgálatai között létrejött 2003. december 17-i találkozó célja a panaszos 2003. december 15-i levelében található információk megvilágítása volt. A Bizottság ezeket az információkat továbbküldte a dán kormánynak, amely ezekre 2004. március 15-i keltezésű levelében válaszolt. A dán hatóságok és a Bizottság szolgálatai között 2004. február 9-én jött létre találkozó.

(9) A hivatalos vizsgálat megindításáról szóló határozattal összhangban ez a határozat az 1995. és 2002. közötti időszakra vonatkozik.

II. LEÍRÁS

1. A nemzeti háttér

a) *A dán tévépiac*

(10) Dániában két közszolgálati tévétársaság található, nevezetesen a Danmarks Radio (a továbbiakban: DR) és a TV2. A DR finanszírozása csaknem kizárólag a tévéelőfizetési díjakból történik. A TV2 finanszírozása részben előfizetési díjakból, részben reklámbevételekből történik.

(11) A TV2-t 1986-ban ([4]) független, önállóan gazdálkodó, állami hitelből finanszírozott intézményként hozták létre. A társaság 1998. október 1-jén kezdett sugározni az egész országban. A társaság a földi sugárzású TV2 csatornát működteti, 2000-ben pedig megkezdték a TV2 Zulu műholdas csatorna működtetését is. 2002 végén a TV2 Zulu közszolgálati csatornából kereskedelmi fizető csatornává változott. A kormány ezenkívül nyolc állomást hagyott jóvá mint regionális TV2-állomást. A TV2-nek a regionális TV2-állomásokról az országos földi sugárzású csatornán keresztül kell sugároznia.

(12) A közszolgálati tévétársaságokon kívül az országos televíziós piacon két kereskedelmi tévétársaság van, nevezetesen a TvDanmark és a TV3/3+. A kereskedelmi tévétársaságok az országos reklámpiacon a TV2 versenytársai. A TvDanmark az SBS Broadcasting SA része, és két csatornával sugároz Dániában. A TvDanmark 1997 óta működteti a TvDanmark2 csatornát egy 10 helyi kereskedelmi tévéállomásból álló hálózaton keresztül, és 2000 óta brit sugárzási engedéllyel sugároz a TvDanmark1 műholdas csatornán. A TV3 és a 3+ nevű műholdas csatornák 1992-ben kezdtek sugározni. Ezek a Modern Times Group (MTG) részét képezik.

b) *Követelmények a törvényre való hivatkozással*

(13) A közszolgálati feladatot az 1995-től 2002-ig terjedő vizsgálati időszakban a többször módosított rádiós- és televíziós tevékenységről szóló törvény szabályozta (a továbbiakban: rádió- és televíziótörvény) ([5]).

(14) A TV2 feladata országos és regionális tévéműsorok készítése és sugárzása. A műsorszórás rádióberendezések, ezen belül műholdas és kábelrendszerek segítségével történhet. A TV2 közszolgálati kötelezettségeire vonatkozó szabályokat a kulturális miniszter bocsátja ki ([6]).

(15) A TV2 csatorna teljes műsorfelületét közszolgálatinak kell tekinteni ([7]). A rádió- és televíziótörvény 6a. szakaszának (1) bekezdésében a következő áll: „A teljes közszolgálati tevékenységnek tv, rádió és internet vagy hasonlók segítségével biztosítania kell a dán lakosság számára a műsorok és az olyan szolgáltatások, mint a hírközlés, a felvilágosítás, az oktatás, a művészetek és a szórakozás széles kínálatát. A kínálatnak törekednie kell a minőségre, a sokoldalúságra és a sokszínűségre. A műsortervezésnél különös hangsúlyt kell fektetni az információ- és szólásszabadságra. (...) Továbbá különös hangsúlyt kell fektetni a dán nyelvre és a dán kultúrára”.

(16) További meghatározás található a TV2 alapszabályában ([8]). Az alapszabály rögzíti azokat a kötelezettségeket, amelyek a TV2 művészetet és kultúrát, dán filmgyártást, új technológiát (a fogyatékkal élők műsorokhoz való hozzáférésének segítése érdekében is), valamint gyermek- és ifjúsági műsorokat, az etnikai kisebbségeknek szóló műsorokat illető sugárzási tevékenységére vonatkoznak. A TV2 köteles rendkívüli helyzetben készültséggel kapcsolatos közleményeket sugározni a lakosságnak.

(17) A rádió- és televíziótörvény 6a. szakaszának (3) bekezdése értelmében a „TV2 közszolgálati tevékenységének finanszírozása a televízió-előfizetési díjak TV2-re eső részéből, a TV2 által sugárzott reklámok bevételeiből, valamint egyéb bevételekből történik”.

([4]) Az 1986. június 4-i 335. sz. törvénnyel, amely 1986. július 1-jén lépett hatályba.

([5]) Az 1996. július 5-i 666. sz. törvénnyel, az 1997. január 29-i 75. sz. törvénnyel, az 1998. február 19-i 138. sz. törvénnyel, az 1999. április 6-i 208. sz. törvénnyel, a 2000. június 20-i 551. sz. törvénnyel, a 2001. március 22-i 203. sz. törvénnyel, a 2001. július 15-i 701. sz. törvénnyel és a 2002. december 17-i 1052. sz. törvénnyel módosított 1994. június 24-i 578. sz. törvény.

([6]) A rádió- és televíziótörvény 18. szakasz (1) bekezdése.

([7]) A rádió- és televíziótörvény 6a. szakasz (2) bekezdése.

([8]) A 2000. december 18-i 1346. sz. rendelet.

(18) A kereskedelmi tévéállomások olyan területekre küldésével szemben támasztott kötelezettségeket, amelyek egy helyi területet meghaladnak, a rádió- és televízióról szóló törvény 5. fejezete rögzíti. A 6. fejezet a rádiós- és televíziós tevékenységgel foglalkozik. A követelmények lényegében az engedélyek kiadására vonatkoznak. Az engedélyek tulajdonosaira vonatkozó, műsorokkal szemben támasztott követelményeket az európai programokról szóló 874. sz. rendelet, valamint a helyi rádiós- és televíziós tevékenységről szóló 1349. sz. rendelet rögzíti ([9]). Az említett rendeletek értelmében a helyi sugárzási engedéllyel rendelkező hálózati állomásoknak naponta legalább egy órán keresztül helyi programokat kell sugározniuk, és műsoraik jelentős részét dánul vagy dán közönség számára kell készíteniük. Mivel a TV3, a 3+ és a TvDanmark 1-es csatornája brit sugárzási engedéllyel működik, ezek a szabályok csak a TvDanmark2-re vonatkoznak.

c) *A TV2 kereskedelmi tevékenysége*

(19) A TV2 több formában is végez kereskedelmi tevékenységet, mióta a társaság 1997. január 1-je óta erre külön engedélyt kapott ([10]), és ez a kereskedelmi tevékenység lehet a technikai felszerelés kihasználása, új társaságok létrehozása vagy tőkebefektetés már létező társaságokba. A vizsgált időszakban ez a tevékenység reklámokra, műsorok eladására, adóvevők kölcsönzésére, merchandising tevékenységre, internettevékenységekre és sportközvetítési jogok eladására terjedt ki.

(20) 2001. január óta a TV2 könyvelésében köteles megkülönböztetni közszolgálati tevékenységét és „minden egyéb tevékenységét", ha ez utóbbi forgalma meghaladja a teljes forgalom 5 %-át és az évi 3 millió dán koronát (740. sz. rendelet). A hatályos rendelet értelmében minden költségről könyvelést kell vezetni, minden olyan termék és szolgáltatás árát, amely nem tartozik a közszolgálati kategóriába, piaci alapokon nyugvó értékelések alapján kell meghatározni, és a közszolgálati tevékenység és az egyéb tevékenység közötti tőkeátutalásnak piacgazdasági feltételek között kell történnie a piacgazdasági beruházóelvvel összhangban, és nem tartalmazhat előfizetési díjakat ([11]).

2. **Az intézkedések**

a) *Előfizetési díjak*

(21) A vizsgált időszakban a TV2 4 067,7 millió dán koronát kapott az előfizetési díjakból.

(22) A minden rádió- és tévétulajdonos által fizetendő előfizetési díjak mértékét a kulturális miniszter határozza meg egy vagy több évre vonatkozóan ([12]). A televízió előfizetési díjakat a DR szedi be, és a beszedett összeget a DR és a TV2 között a miniszter közelebbi rendelkezései szerint osztják el az országgyűléssel kötött médiaegyezményre való hivatkozással.

(23) A kulturális miniszter rögzíti az adófizetési kötelezettség kezdetének és megszűnésének, a fizetési határidőknek és az adóbehajtásnak, valamint a felszólítási díjaknak a pontos szabályait. A kamatokról szóló törvénnyel összhangban a határidőn túl befizetett előfizetői díj után kamatot kell fizetni. A be nem fizetett adókat és díjakat a Pénzügyi Igazgatóság behajthatja. A behajtás többek között történhet az illető fizetésének a visszatartásával a forrásadóról szóló törvény személyes adók behajtásáról szóló rendelkezései szerint.

(24) 1997-ig a TV2 minden anyagi eszközét a TV2 Alapítványon (TV2-Fonden) keresztül kapta, amelyet az állam független egységként abból a célból hozott létre, hogy az alapítvány a TV2-nek bevételt juttasson. Az ekkor létező másik független egység a TV2 Reklám Rt. (TV2 Reklame A/S) volt, amely a TV2 reklámeladásával foglalkozott, és törvényben rögzített kötelessége volt bevételeit átutalni a TV2 Alapítványnak. A pénzt, amely előfizetési díjakból és reklámbevételekből állt, a kulturális minisztérium döntésével összhangban ezután átutalták a TV2-nek. 1997 óta a TV2 előfizetési díj részesedését közvetlenül a DR-től kapta.

b) *Ad hoc* átutalások a TV2 Alapítványtól (TV2-Fonden) és a Rádió Alapítványtól (Radiofonden)

(25) Az előfizetési díjakon kívül a TV2 58 millió dán koronát kapott a Rádió Alapítványtól a dán filmgyártásban való nagyobb részvételért. 1997-ben a TV2 a TV2 Alapítványtól 167 millió dán koronát kapott gyártási rendszerének digitalizálásába való beruházásra, és 50 millió dán koronát üzemeltetési költségeinek fedezésére.

c) *Mentesülés a társasági adó fizetése alól*

(26) A TV2 ezen kívül mentesült a társasági adó fizetése alól, tekintettel a társasági törvényre. A mentesülés következtében a TV2 a vizsgált időszakban 159,4 millió dán korona előnyhöz jutott. 2001. januárban a dán állam által bevezetett rendelet célja semlegesíteni azokat a hatásokat, amelyeket a TV2 kereskedelmi tevékenységének adómentessége jelentett. A TV2-nek a más tevékenységből származó éves haszna 30 %-át át kellett utalnia a közszolgálati tevékenységnek. Ez a tétel megfelel a Dániában 2000-ben bevezetett általános társaságiadó-tételnek.

([9]) A műholdon vagy kábelen keresztül történő rádiós- és televíziós tevékenységről szóló 1998. december 9-i 874. sz. rendelet, a helyi rádiós- és televíziós tevékenységről szóló 2000. december 18-i 1349. sz. rendelet.

([10]) A rádió- és televízióról szóló törvény 6e. szakasza és 6e. szakaszának (5) bekezdése.

([11]) A DR és a TV2 közszolgálati tevékenységének és egyéb tevékenységének elkülönített könyveléséről szóló, 2001. augusztus 21-i 740. sz. rendelet, a 2000/52/EK bizottsági irányelv (HL L 193., 2000.7.29., 75. o.) végrehajtására.

([12]) A rádió- és televízióról szóló törvény 61–63. szakasza.

d) *Az alapításra kapott hitel utáni kamat- és törlesztésmentesség*

(27) A TV2 létrehozásának költségeit és az első időszak üzemeltetési veszteségét állami hitelből finanszírozták. Az eredeti kölcsön-megállapodások szerint a TV2-nek a hitelfőösszeg után kamatot kellett fizetnie, és a hitel teljes összegét vissza kellett fizetnie. De a TV2 a teljes vizsgált időszakban mentesült a kamatfizetés alól és halasztást kapott a hitel törlesztési részleteire. Az az előny, amit a vizsgált időszakban az alapításra és üzemeltetésre kapott, kamat- és törlesztésmentes hitel jelentett, összesen 341,8 millió dán koronát tesz ki.

e) *Az üzemeltetésre kapott hitel állami garanciája*

(28) 1996 végéig az állam állami garanciákat állított ki a TV2 Alapítvány által felvett és a TV2 üzemeltetésére használt hitel biztosítékaként. Az állami garanciavállalással felvett hitelt a TV2 Alapítvány megszűnésekor a TV2 megkapta. A TV2 előnye az állami garanciával 9,8 millió dán koronát tesz ki.

f) *Az országos sugárzási frekvencia díjai és a hálózati konfigurációban működő helyi frekvenciákon keresztül történő sugárzási engedély díja*

(29) Dánia három országos földi sugárzású frekvenciával rendelkezik, amelyeket a közszolgálati tévétársaságoknak tartanak fenn. Az egyik frekvenciát a TV2-nek, a másikat a DR-nek tartják fenn, a harmadik frekvenciát pedig a digitális tévének biztosítják.

(30) A TV2 a fenntartott országos sugárzási lehetőségért díjat fizet az IT- és Telestyrelsen társaságnak, amely a tudomány, technológia és fejlesztés minisztériuma alá tartozó állami szervezet ([13]). A díj mértékét a költségvetési törvényben rögzítik. A vizsgált időszakban a TV2 frekvenciadíjként évi 2 és 4 millió dán korona közötti összeget fizetett. Mivel a másik frekvenciát egy másik közszolgálati tévétársaság használja, a harmadik frekvenciát pedig gyakorlatilag nem használták, a TV2 által fizetett díjakat nem lehet összehasonlítani azzal az összeggel, amelyet egy kereskedelmi tévétársaságnak kellett volna fizetnie egy ilyen aktíváért.

(31) Dánia csak regionális lefedettségű frekvenciákkal is rendelkezik. 1997-ben a kormány a nagyobb lefedettség (hálózat) elérése érdekében lehetőséget teremtett regionális frekvenciák csatlakoztatására ([14]). Az 1998–2001 közötti időszakban minden, hálózati konfigurációban történő sugárzásra való engedéllyel rendelkező helyi kereskedelmi tévéállomásnak éves díjat kellett fizetnie az államnak ([15]). A TV2 regionális vállalatai nem voltak díjkötelesek, mivel ezek a TV2 országos frekvenciájának ún. „ablakain" keresztül sugároznak. A TvDanmark kereskedelmi tévétársaság volt az egyetlen szolgáltató, amely második csatornájáért díjat fizetett. A TvDanmark által fizetett teljes összeg 85,0 illió dán koronát tesz ki.

g) *Must-carry státus*

(32) Minden közös antennaberendezés tulajdonosa köteles berendezésén keresztül a TV2 közszolgálati műsorait sugározni (must-carry).

3. Az eljárás megindításának indoklása

(33) A Bizottság az ügy előzetes áttekintése után megállapította, hogy ezek az intézkedések a must-carry státus kivételével az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdése alapján állami támogatást jelentenek.

(34) A Bizottság kétségbe vonta az intézkedések szerződéssel való összeegyeztethetőségét, mivel az állami finanszírozás meghaladta a TV2 közszolgálati kötelezettségei kapcsán felmerülő nettó költségeket, és ezért a TV2 kereskedelmi tevékenységének kereszttámogatására lehetett volna őket használni. A Bizottság az előzetes vizsgálatok után azt a következtetést vonta le, hogy a TV2 egyes kereskedelmi tevékenységei veszteségesek voltak, és a hivatalos vizsgálati eljárás alatt állást fog foglalni azzal kapcsolatban, hogy a TV2 viselkedése ezen veszteséges kereskedelmi tevékenységek során megfelelt-e egy szokásos piacgazdasági szolgáltató viselkedésének.

(35) A Bizottság ezenkívül aggályainak adott hangot amiatt, hogy a TV2 viselkedése esetleg árt a versenynek a reklámpiacon. Amint a rádió- és televízióközleményben ennek hangot adott: „mivel a közszolgálati rádió- és tévétársaságok bevételkiesését állami támogatásból fedezik, ezek lenyomják a reklámpiaci árakat és az egyéb kereskedelmi tevékenységek árait, hogy ily módon csökkentsék versenytársaik bevételeit. Ha bebizonyosodik, hogy egy közszolgálati rádió- és tévétársaság így viselkedik, akkor ez a viselkedés nem tekinthető a rábízott közszolgálati feladat részének. Ha egy közszolgálati társaság olyan áron alul kínál kereskedelmi tevékenységeket, amely szükséges azon egyszeri költségek fedezésére, amelyeket egy hatékonyan működő kereskedelmi szolgáltatónak hasonló helyzetben fedeznie

([13]) A rádiós kommunikációról és a rádiófrekvenciák elosztásáról szóló törvény 38. szakasza és a rádiófrekvenciákról szóló törvény 48. szakasza.

([14]) Médiaegyezmény 1997–2000.

([15]) Az 1996. december 27-i 1208. sz. törvénnyel vezették be, amely bekerült az 1997-es rádió- és televíziótörvény 60. szakaszába. 2002. január 1-jén a 2002. május 8-i 259. sz. törvénnyel szüntették meg. A díj mértékét a díj által lefedett helyi terület per lakos arányban állapították meg, mely minden évben növekedett.

kell, akkor ez a gyakorlat a közszolgálati kötelezettségek olyan túlkompenzációját jelenti, amely minden körülmény között »oly mértékben változtatja meg a közösségi kereskedelmi- és versenyfeltételeket, amely ellenkezik a közös érdekekkel«, és megsérti a Jegyzőkönyvet."

III. AZ ÉRDEKELT FELEK ÉSZREVÉTELEI

(36) A TvDanmark szerint az, hogy az állam országos **sugárzási frekvenciát** bocsátott rendelkezésre, állami támogatást jelent, mivel az állam ezzel lemondott az ebből a szűkös aktívából származó bevételekről. A versenytársak csak legfeljebb 77 %-os lefedettséggel rendelkeznek. A TvDanmark szerint az a körülmény, hogy a **hálózati díjat** csak a TVDanmark2-től követelték, a TV2 helyi állomásaitól nem, pedig ezek gazdaságilag és kereskedelmileg ugyanabban a helyzetben vannak, a TV2 helyi állomásainak nyújtott állami támogatást jelent. Az ACT, az Antena 3 TV és a Telecinco szerint az EU semlegességi elve a sugárzási lehetőségeket illetően megköveteli, hogy minden hálózatra illetéket szabjanak ki.

(37) Az ACT, az Antena 3 TV és a Telecinco a **társasági adó alóli mentességgel** kapcsolatosan megjegyezte, hogy az a kötelezettség, hogy a kereskedelmi tevékenységből származó nyereség 30 %-át át kell utalni a TV2 közszolgálati tevékenységére, nem tekinthető az államnak fizetett társasági adó megfizetésének, mivel ez torzítja a televíziós piaci versenyt.

(38) Ami a **közszolgálati feladat definícióját** illeti**,** az ACT, az Antena 3 TV és a Telecinco szerint a TV2 közszolgálati televíziós tevékenységének minőségi és tág meghatározása nem tekinthető legitimnek, mivel ez nem különbözik a kereskedelmi szolgáltatókétól. Kifejezésre juttatták, hogy az állam nem róhatja ugyanazokat a kötelezettségeket a közszolgálati és a magántelevíziós társaságokra, miközben csak a köztévére kivetett kötelezettségeket tekinti közszolgálati feladatnak. Az ACT szerint a Bizottságnak az EK-Szerződés 86. cikke (2) bekezdésében megfogalmazott közösségi jogi elvének nem merev, hanem jól használható értelmezésével kell dolgoznia. A TvDanmark szerint a TV2 Zulu nyilvánvaló hibát szemléltet. A TV2 Zulu közszolgálati csatornából kereskedelmi csatornává válása a műsortervezésben nem vezetett nagyobb változásokhoz.

(39) Az ACT megjegyzése szerint a **mandátum** feltétele csak ott teljesül, ahol létezik a közszolgálati kötelezettségek betartatásának jogi mechanizmusa, amely ténylegesen lehetőséget ad arra, hogy a közszolgáltatót kényszeríteni lehessen a ráruházott feladat teljesítésére. Az ACT szerint ebben az esetben erről nincs szó.

(40) A **proporcionalitás** kérdését illetően az ACT elmondta, hogy a Bizottságnak meg kellene vizsgálnia, hogy a közszolgálati kötelezettségekkel járó nettó költségek megfelelnek-e azoknak a költségeknek, amelyek egy magánberuházót terhelnének ugyanazon szolgáltatás nyújtásakor.

(41) A TvDanmark szerint a Bizottságnak a túlkompenzáció kiszámításakor tekintettel kellene lennie azokra az előnyökre, amelyekhez a TV2 a társasági adó alól való mentesség, a kamat- és törlesztésmentes hitel, az üzemeltetésre felvett hitelre vállalt állami garancia és a térítésmentes sugárzási lehetőség révén jut, mivel a TV2 jogosulatlan előnyökhöz jut a kereskedelmi szolgáltatókhoz képest.

(42) A TvDanmark elmondta, hogy a televíziós reklámbevételekben általában csak korlátozott piaci ingadozás figyelhető meg, és ezek a bevételek a TV2 tőkefelfuttatásának jogosságát nem igazolják. A TV2 13 %-os reklámbevételeiben tapasztalt kilengések az 1998–2002 közötti időszakban egybeesnek az általános gazdasági recesszióval. A TV2 a reklámbevételek ingadozásaival szemben versenytársainál kevésbé sebezhető, mivel az árakat a TV2 diktálja.

(43) A **reklámpiacot** illetően a TvDanmark kifejezésre juttatta, hogy a TV2 árszabási gyakorlata a kereskedelmi szolgáltatók számára nem teszi lehetővé, hogy fedezni tudják stand-alone költségeiket. A TvDanmarknak a TRP-jét kb. 30–40 %-kal a TV2 alatt kell megállapítania ahhoz, hogy a piacon elfogadják (a TV2 TRP-jének vagy GRP-jének értéke a jobb lefedettség miatt magasabb) ([16]). A lefedettséget és a műsorköltségvetést illetően a TV2 egyedülálló helyzetének köszönhetően a hirdetők reklámköltségvetésüknek egy részét mindig is a TV2-nél fogják felhasználni, mivel így lehetnek a leghatékonyabbak, azaz az adott költségvetéssel így juthatnak a legtöbb kapcsolathoz, és érhetik el a lehető legnagyobb hatótávolságot és/vagy frekvenciát. A TvDanmark által bemutatott számok igazolták, hogy a TvDanmark 1997-től 2002-ig terjedő időszakban veszteséges volt, és a társaság állítása szerint a TV2-vel szembeni egyenlőtlen verseny megakadályozta, hogy a TvDanmark elegendő bevételt hozhasson létre a jobb programok finanszírozásához, amivel hirdetőket vonzhat.

(44) A TV2 olyan nagy kedvezményeket nyújt, hogy az országos sugárzású TV2-n reklámspotokat vásárló ügyfelek gyakran alacsonyabb árakat kapnak, ha a TV2 Zulun is vásárolnak reklámidőt (bundling). A reklámárak Dániában kb. 40–50 %-kal alacsonyabbak, mint például Norvégiában és Svédországban, aminek a TV2 sajátos 1: 1 és 1: 2 kedvezménycsomagja az oka. A TvDanmark érvelése részeként bemutatta a Copenhagen Economics elemzését a dán piacon érvényes televíziós reklámárakról. A jelentésben összehasonlították a piaci átlag- és marginális árakat, és azt a következtetést vonták le, hogy csak a maradékkereslet tekintetében lehet versenyről

([16]) A hirdetők a dán tévétársaságoknál kétféleképpen vásárolhatnak reklámidőt – a Gross Rating Points (GRP) alapján, mely a 12 éves vagy afölötti nézők számára épül, vagy a Target Rating Points (TRP) alapján, amely szűkebb célcsoportra épít. Dániában a TV2 az egyetlen tévétársaság, amely GRP alapján is értékesít.

beszélni, az összehasonlításnak ezért a marginális árakon kell alapulnia. A TvDanmark olyan adatokat is szerzett, amelyek a TV2 árait összehasonlították más országok és más típusú médiumok áraival.

(45) A TV3 elmondta, hogy a társaság kénytelen nagy reklámspot-kedvezményeket nyújtani ahhoz, hogy a piacon elfogadják, mert a TV2 a hirdetők tévéreklám-költségvetésének maradék részére marginális kedvezményeket nyújt, ha a hirdetők ezt az összeget is a TV2-nél költik el.

IV. DÁNIA MEGJEGYZÉSEI

(46) A PreussenElektra ügyben ([17]) született ítéletre való utalással a dán kormány megkérdőjelezte, hogy azok **az előfizetői díjból származó anyagi juttatások**, melyeket a TV2 kapott, a 87. cikk értelmében állami forrásnak tekinthetők.

(47) A dán hatóságok szerint a TV2-nek biztosított sugárzási frekvenciák nem tekinthetők előnynek, mivel a helyi tévéállomások is rendelkeznek nekik fenntartott sugárzási frekvenciákkal. Ezért a TV2 nem részesült különleges eljárásban. A TV2 a többi állomáshoz hasonlóan illetéket fizetett a frekvenciahasználatért.

(48) A dán hatóságok a mandátumot illetően elmondták, hogy a 86. cikk (2) bekezdése szerint nem követelmény a külön ellenőrző rendszer bevezetése a közszolgálati kötelezettség betartásának biztosítása érdekében. Ezenkívül a Dániában létező ellenőrző rendszer elegendő a túlkompenzáció/kereszttámogatás elkerülésére. Az Állami Számvevőszék elvégezte a TV2-nél a felügyeleti ellenőrzést és a pénzügyi ellenőrzést**.**

(49) A proporcionalitást illetően a dán hatóságok elmondták, hogy a TV2 Alapítványtól kapott 167 millió dán koronát a tévéhálózat digitalizálására szánták. A pénz ezért nem nevezhető szabad saját tőkének.

(50) A társasági adó alóli mentességet illetően a dán hatóságok elmondták, hogy a kereskedelmi tevékenységből származó nyereség nagyon kicsi volt, és az a módszer, amelyet a TV2 kereskedelmi tevékenységét terhelő társasági adó alóli mentesség semlegesítésére választottak, megakadályozza, hogy ezek a tevékenységek a mentesség következtében gazdasági előnyhöz jussanak, és ugyanaz legyen a gazdasági hatásuk.

(51) A dán hatóságok egyetértettek a Bizottság bevezető értékelésével, melyben a Bizottság úgy találta, hogy az állami finanszírozás meghaladja a közszolgálati kötelezettségek kapcsán felmerülő nettó költségeket. De Dánia azt állítja, hogy bár a kompenzáció meghaladja a TV2 közszolgálati kötelezettségei kapcsán felmerülő nettó költségeket, az mégsem tekinthető állami forrásnak a következő okokból.

(52) A többlet nem tekinthető túlkompenzációnak, egyszerűen a TV2 forgalmához viszonyított méltányos nyereséget tükrözi. A tőke ezenkívül szükséges volt a reklámbevételek hirtelen csökkenése esetére, és a TV2 a törvény értelmében nem vehet fel az éves forgalmának 4 %-ánál magasabb összegű hitelt. Az állam egyébként a „szokásos piacgazdasági beruházó" elvvel összhangban cselekedett, mivel a TV2 jelenlegi saját tőkéje nem haladja meg azt, amit egy szokásos piacgazdasági beruházó adott volna. Az ilyen tőkehaszon nem ellenkezik a szerződéssel, amennyiben a tőkét nem használják a TV2 kereskedelmi tevékenységeinek kereszttámogatására.

(53) A dán hatóságok a TV2 reklámpiaci viselkedésével kapcsolatban elmondták, hogy a TV2 árait következetesen azzal a szándékkal állapította meg, hogy bevétele a lehető legnagyobb legyen. Az árak kizárólag a kereslet és a kínálat alapján kerülnek megállapításra. Az árakat évente állapítják meg a TV2 reklámrészlegének a kereskedelmi szempontból érdekes nézők (21 és 50 év közötti korcsoport) hányadára, a műsortervezésre, a konjunktúrafejlesztésre és a piaci versenyhelyzetre vonatkozó véleménye alapján. A TV2 üzemeltetési költségeire, valamint az előfizetői díjakból származó összegre ez a vélemény nincs tekintettel.

(54) A dán piacon a TV2 árai a legmagasabbak, ezért nem beszélhetünk áron aluli kínálatról, melynek hatásaként növekedett volna az állami finanszírozás iránti igény.

(55) A dán hatóságok bemutattak egy, az RBB Economics által készített jelentést a dán televíziós reklámpiaci versenyről. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a TV2 átlagos nettó árai gyakorlatilag magasabbak a versenytársak árainál, és a TV2 és a TvDanmark reklámárai közötti különbségek a két társaság kölcsönös erőviszonyai közötti különbségekből fakadnak a műsorfelületet és a nézőszerzés képességét tekintve.

V. JOGI ÉRTÉKELÉS

1. Állami támogatás a 87. cikk (1) bekezdése alapján

(56) Annak megállapításához, hogy a fent leírt intézkedések az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdése alapján állami támogatást jelentenek-e, a Bizottságnak állást kell foglalnia arról, hogy:

— ezeket az állam adja, vagy állami forrásokból adják-e őket,

([17]) A Bíróság 2001. március 13-i ítélete, C-379/98. sz. ügy, PreussenElektra AG kontra Schleswag AG, [2001] EBHT I-2099., különösen a 61. bekezdés.

— ezek torzíthatják-e a versenyt bizonyos vállalatok vagy termékek előnyben részesítésével,

— ezek érintik-e a tagállamok közötti kereskedelmet.

a) *Állami források*

(57) Ami az előfizetési díjakat illeti, először is el kell mondani, hogy ezeket a TV2 1997-ig közvetlenül a TV2 Alapítványtól kapta, amely alapítványt az állam hozta létre és ellenőrizte. 1997 óta a TV2 ezeket a pénzeszközöket a DR-től kapja, amely ezeket a díjakat a rádió- és televíziókészülékek tulajdonosaitól szedi be.

(58) Ebben az összefüggésben el kell mondani, hogy az Európai Bíróság állandó gyakorlata ([18]) és a Bizottság határozatainak gyakorlata ([19]) szerint a pénzügyi erőforrásokat állami pénzeszközöknek kell tekinteni, ha ezek folyamatosan az állami hatóságok ellenőrzése alá esnek, és ezért az illetékes állami hatóságok rendelkezésére állnak.

(59) Jelen ügyben először is semmilyen szerződéses viszony nincs a TV2 és az előfizetési díj fizetői között. Az állami ellenőrzés alatt álló nyilvános intézmény, a DR szedi be az előfizetői díjat a rádió- és televíziókészülékek tulajdonosaitól, és ez az intézmény fizeti azt ki a TV2-nek. Másodszor a TV2 részesedését az előfizetői díjakból a kulturális miniszter határozza meg. Ezért végeredményben egy állami hatóság határozza meg azt az összeget, amelyet a TV2 az előfizetői díjakból megkap. Harmadszor, ha szükségessé válik az előfizetési díjak behajtása, a szabályok szerint megint csak az állam lép fel az adók és egyéb állami követelések behajtása érdekében. Következésképpen azok az előfizetési díjak, amelyeket a TV2 kap, mindenkor az állami hatóságok ellenőrzése alatt állnak, és ezért állami forrásoknak kell tekinteni őket.

(60) A dán hatóságok állításával szemben a Bizottság a fent nevezett okokból úgy gondolja, hogy az ügyet nem lehet a PreussenElektra ügyhöz ([20]) hasonlítani.

(61) Ha a TV2 a **Rádió Alapítványtól** kap *ad hoc* juttatást, akkor is olyan előfizetői díjakról van szó, amelyeket az állam határozata következtében bocsátottak a TV2 rendelkezésére. Ugyanez a helyzet a **TV2 Alapítványtól** annak megszűnésekor kapott *ad hoc* átutalások esetén, mivel a TV2 Alapítványtól kapott pénzeszközöket is csak az állam határozata következtében bocsáthatják a TV2 rendelkezésére. Mivel ezek a pénzeszközök állami ellenőrzés alatt maradnak és az illetékes nemzeti hatóságok rendelkezésére állnak, állami pénzeszközöknek kell őket tekinteni.

(62) Állami pénzeszközökről van szó a **társasági adó alól mentességgel** kapcsolatosan, mivel az adóbevételről való lemondás megfelel az állami források adókiadások ([21]) formájában történő felhasználásának.

(63) A TV2 a vizsgált **kamat- és törlesztésmentes hitelt** az állami költségvetésen keresztül közvetlenül az államtól kapja. A kamatokról és törlesztésről való lemondással az állam bevételektől esik el, ezért nyilvánvaló, hogy ezek a pénzeszközök a 87. cikk (1) bekezdése alapján állami forrásnak számítanak. Ezenkívül ezen **üzemeltetésre felvett hitelekért** a dán állam **vállal garanciát**. Az állami garancia előnye, hogy a garanciával kapcsolatos kockázatot az állam viseli. Azért, hogy az állam viseli a kockázatot, megfelelő díj formájában fizetni szokás. Amennyiben az állam erről a díjról lemond, a TV2-nek nyújtott előnyről és az állami forrásokból történő elvonásról ([22]) beszélhetünk.

(64) Az állam a TV2 számára országos **sugárzási frekvenciát** tart fenn, amelyért a TV2 egy állami szervnek fizet frekvenciadíjat. A TV2 által fizetett éves díj a vizsgálat időszakában 2 és 4 millió dán korona között ingadozott.

(65) Mivel az országos sugárzási frekvenciáért fizetendő díjat illetően nem áll rendelkezésre összehasonlítási alap, ezt csak azzal a díjjal lehet összehasonlítani, amelyet azért az engedélyért kell fizetni, hogy egy hálózat felállításán keresztül a lakosság nagyobb részét elérjék. A TV2 által az országos sugárzási lehetőségért kifizetett frekvenciadíj lényegesen alacsonyabb annál a hálózati díjnál, amelyet a TvDanmarknak kellett fizetnie, és amely az 1997-ben fizetett 5 millió dán korona és a 2001-ben fizetett 30 millió dán korona között ingadozott, annak ellenére, hogy a TvDanmark regionális frekvenciákból álló hálózata csak 77 %-os lefedettséget jelent. A TV2 ily módon alacsonyabb áron a dán lakosság nagyobb részét érte el.

(66) A Bizottság ezért úgy véli, hogy a frekvenciadíj nem tükrözi a piaci feltételeket. Az állam azzal, hogy nem a piaci feltételek alapján számítja ki az ez után az aktíva után fizetendő díjat, lemondott az állami költségvetés egyik adóbevételéről.

([18]) A Bíróság 2000. május 16-i ítélete, C-83/98. sz. ügy, a Francia Köztársaság kontra Ladbroke Racing Ltd. és az Európai Közösségek Bizottsága, [2000] EBHT I-3271., 50. bekezdés.

([19]) Lásd a 17. pontot a rádió- és televízió-közleményben, valamint a Bizottság 2002. május 22-i 631/2001. sz. határozatát a BBC előfizetési díjáról.

([20]) Op. cit., különösen az 58. bekezdés.

([21]) Az állami támogatási szabályoknak az egyenes üzleti adózással kapcsolatos intézkedésekre történő alkalmazásáról szóló bizottsági közlemény 10. pontja (HL C 384., 1998.12.10., 3. o.).

([22]) Az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a garanciák formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló bizottsági közlemény 2.1.2. pontja (HL C 71., 2000.3.11., 7. o.).

(67) Mivel a TV2 nem a helyi frekvenciák használatán keresztül sugározva kíván nemzeti hálózatot kialakítani, a TV2-re nem vonatkozik a hálózati díj. Mivel az államnak nincs jogcíme a TV2-től ilyen adót követelni, ez nem jelent adóbevételről való lemondást, következésképpen állami forrásokat nem érint.

(68) A Bizottság ugyanígy nem lát állami forrást abban, hogy a közös antennaberendezés tulajdonosai a törvény szerint kötelesek berendezéseken keresztül közszolgálati műsorokat sugározni (**must-carry**), mivel ebben az esetben az állam nem mond le bevételről, vagy nem utal át aktívan pénzt ezeknek a szolgáltatóknak. Ez a hozzáférés a TV2-nek semmilyen gazdasági előnyt nem jelent az állami források tekintetében ([23]).

b) *Egyes vállalatok előnyben részesítése és a verseny torzítása*

(69) Kétségtelen, hogy az előfizetői díjakból származó bevételek, az *ad hoc* átutalások a TV2 Alapítványtól és a Rádió Alapítványtól, a társasági adó alóli mentesség, a kamat- és törlesztésmentes hitel és az üzemeltetésre felvett hitel állami garanciája, valamint egy országos frekvenciához való előnyös feltételek melletti hozzáférés a TV2-t olyan gazdasági és pénzügyi előnyökhöz juttatja, amelyek a társaságot megszabadítják azoktól az üzemeltetési költségekkel kapcsolatos terhektől, amelyeket egyébként költségvetéséből kellene fedeznie. Mivel a nevezett intézkedések a TV2-t a bennük nem részesülő versenytársakhoz képest előnyökhöz juttatják, ezeket szelektívnek és versenytorzítónak kell tekinteni az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdése alapján. Dánia kifejezésre juttatta, hogy ezek az intézkedések ellensúlyozzák a TV2 nettó költségeit, amelyek az Európai Bíróság által az Altmark ügyben ([24]) felállított elvekkel összhangban rábízott közérdeket szolgáló feladat teljesítése kapcsán keletkeznek.

(70) Az olyan állami intézkedések, amelyek az általános gazdasági érdekeket képviselő szolgáltatások teljesítésekor felmerülő nettó költségek ellensúlyozását szolgálják, nem tekintendők állami támogatásnak a 87. cikk (1) bekezdése értelmében, ha a kompenzációt úgy határozzák meg, hogy az a vállalat számára nem jelent tényleges előnyt. Az Altmark ügyben az Európai Bíróság kimondta, hogy e tekintetben négy feltételnek kell teljesülnie:

— először is, a támogatásban részesülő vállalatnak teljesíteni kell a rábízott közszolgálati kötelezettségeket, és ezeket a kötelezettségeket világosan definiálni kell,

— másodszor, azokat a kritériumokat, amelyek a kompenzáció kiszámításának alapját képezik, objektív és átlátható módon előre le kell fektetni,

— harmadszor, a kompenzáció nem haladhatja meg azt az összeget, amely szükséges a közszolgálati kötelezettségek teljesítésével járó kiadások részbeni vagy teljes fedezésére, amint tekintettel kell lenni az ehhez kapcsolódó bevételekre és a kötelességek teljesítésével járó méltányos nyereségre, és

— negyedszer, ha a közszolgálati kötelezettséggel megbízandó vállalat kiválasztása nem a közbeszerzési eljárással történik, akkor a szükséges kompenzációt azon költségek elemzése alapján kell meghatározni, amelyeket egy jól működő, termelőeszközökkel megfelelően felszerelt átlagos vállalatnak kellene viselnie a közszolgálati kötelezettségekkel szemben támasztott követelmények teljesítésekor, amint tekintettel kell lenni az ehhez kapcsolódó bevételekre és a kötelességek teljesítésével járó méltányos nyereségre.

(71) Ha először eltekintünk a kérdéstől, hogy a TV2-re menynyiben bízták általános gazdasági érdekeket képviselő szolgáltatások teljesítését, a Bizottság véleménye szerint a második és a negyedik feltétel ebben az ügyben nem teljesül. Először is a kompenzáció kiszámításának alapját képező kritériumokat objektív és átlátható módon előre nem fektették le. A kompenzáció összegét egy négy évig érvényben lévő médiaegyezményben határozták meg, és semmilyen nyilvánosan hozzáférhető költségvetés nem teremt kapcsolatot a kompenzáció és a szolgáltatás között. Ezenkívül a TV2 több nem áttekinthető előnyben részesül (adómentesség, kamatról való lemondás stb.). Másodszor a TV2-t a közszolgálati tevékenység ellátására nem pályázat alapján választották ki, és nem készült elemzés annak biztosítására, hogy a kompenzációt azon költségek elemzése alapján határozzák meg, amelyeket egy jól működő, termelőeszközökkel megfelelően felszerelt átlagos vállalatnak kellene viselnie a közszolgálati kötelezettségekkel szemben támasztott követelmények teljesítésekor, figyelembe véve az ehhez kapcsolódó bevételeket és a kötelességek teljesítésével járó méltányos nyereséget.

(72) Amint az a (10)–(12) preambulumbekezdésben szerepel, a TV2 a televíziós piacon más állami és magántévétársaságokkal versenyez. Mivel a nevezett intézkedések a TV2-t a bennük nem részesülő versenytársakhoz

([23]) Lásd az NN 70/98 sz. állami támogatási ügyet, „A »*Kinderkanal és a Phoenix*« közszolgálati tévécsatornának nyújtott állami támogatás” (HL C 238., 1999.8.21., 3. o.).

([24]) A Bíróság 2003. július 24-i ítélete, C-280/00. sz. ügy, Altmark Trans GmbH és a Regierungspräsidium Magdeburg kontra Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH és Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht [2003] I-7747.

képest előnyökhöz juttatják, ezeket szelektívnek és a versenyt torzítónak kell tekinteni az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdése alapján.

c) *A tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás*

(73) Az állami intézkedésekkel az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdése foglalkozik, amennyiben ezek érintik a tagállamok közötti kereskedelmet. Minden olyan esetben erről van szó, amikor az adott tevékenység a Közösségen belüli kereskedelem tárgyát képezi.

(74) Az Európai Bíróság szélesen értelmezi ezt a fogalmat. Az a körülmény, hogy az adott vállalat nem foglalkozik exporttal, nem zárja ki, hogy hatással legyen a kereskedelemre. Amikor egy tagállam támogatást nyújt egy vállalatnak, a támogatás hatására a belföldi tevékenységeket fenn lehet tartani, sőt növelni lehet, ami megint csak csökkenti azt a lehetőséget, hogy a többi vállalat megvesse a lábát a piacon. A támogatás a benne részesülő vállalatot képessé teszi annak a piaci részesedésnek a megtartására, amit egyébként a más tagállambeli versenytársak hódíthattak volna meg ([25]).

(75) A rádió- és televízióközlemény 18. pontjában a Bizottság az Európai Bíróság joggyakorlatára hivatkozva hangot adott annak, hogy „a közszolgálati rádiós és televíziós tevékenység állami finanszírozása általában érinti a tagállamok közötti kereskedelmet. Nyilvánvalóan ez a helyzet, amikor a műsorok jogainak megszerzéséről és eladásáról van szó nemzetközi szinten. Az olyan közszolgálati vállalatok számára, amelyek jogosultak a reklámidő eladására, a reklámok hatása is átlépi a határokat, nevezetesen az államhatárokat átlépő homogén nyelvterületeken. Ezenkívül a rádió- és tévétársaságok tulajdoni struktúrája is túlnyúlik egy tagállamon."

(76) Jelen ügyben a TV2 maga is aktív a nemzetközi piacon, mivel a TV2 a European Broadcasting Unionon keresztül tévéműsorokat cserél, és részt vesz a Eurovision rendszerben ([26]). A TV2 közvetlenül versenyez a nemzetközi televíziós piacon aktív és nemzetközi tulajdonviszonyokkal rendelkező kereskedelmi tévétársaságokkal. Az Európai Bíróság joggyakorlatából kiderül, hogy ha egy támogatás megerősíti egy vállalat pozícióját a Közösség keretein belüli kereskedelemben vele versenyben álló vállalatokkal szemben, akkor feltételezhető, hogy erre a kereskedelemre a támogatás hatással ([27]) van. A TV2 rendelkezésére bocsátott pénzügyi eszközök a TV2-nek versenytársaival szemben előnyöket biztosítottak a tévéjogok megvásárlását és a később eladható műsorokba való beruházást illetően. A támogatásra irányuló intézkedések ezenkívül előnyös helyzetbe hozták a TV2-t a versenytársakkal szemben az Európai Unión belül azáltal, hogy csökkentik a versenytársak lehetőségeit a tekintetben, hogy megvessék a lábukat Dániában. A Bizottság ezért azt a következtetést vonta le, hogy a TV2 javára hozott intézkedések érintik a tagállamok közötti kereskedelmet az EK-Szerződés 87. cikke (1) pontja értelmében.

d) *Konklúzió*

(77) Mivel a 87. cikk (1) bekezdésében megfogalmazott minden feltétel teljesül, és az Európai Bíróság Altmark ítéletben támasztott feltételei közül legalább kettő teljesül, a Bizottság azt a következtetést vonja le, hogy a TV2 javára hozott pénzügyi intézkedéseket a 87. cikk (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak kell tekinteni.

(78) Mivel a TV2 1989-ben kezdett sugározni, minden javára hozott intézkedést azután hoztak, hogy Dánia belépett az Európai Közösségbe. Az említett intézkedések, ezen belül az előfizetési díjból származó pénzeszközök is, következésképpen új állami támogatást jelentenek, és nem az EK-Szerződés 88. cikke (1) bekezdésében tárgyalt már létező állami támogatást.

2. A támogatás összeegyeztethetősége a közös piaccal a 86. cikk (2) bekezdése értelmében

(79) Az EK-Szerződés 86. cikke (2) bekezdésére tekintettel az olyan „vállalatokra, amelyekre általános gazdasági érdekeket képviselő szolgáltatások teljesítését bízták, illetve a fiskális monopólium jellegű vállalatokra érvényesek a jelen szerződés rendelkezései, nevezetesen a versenyszabályok, amennyiben ezen rendelkezések alkalmazása jogilag és ténylegesen nem akadályozza a rájuk bízott különfeladatok teljesítését. A kereskedelem fejlődésére nem lehet olyan mértékben hatással lenni, amely a Közösség érdekeivel ellenkezik".

([25]) A Bíróság 1998. július 13-i ítélete, 102/87. sz. ügy, Francia Köztársaság kontra az Európai Közösségek Bizottsága, [1988] EBHT 4067., és a Bíróság elnökének 1989. március 17-i végzése, 303/88. sz. ügy, az Olasz Köztársaság kontra az Európai Közösségek Bizottsága, [1989] EBHT 801.

([26]) Az Elsőfokú Bíróság 2002. október 8-i ítélete, T-185/00., T-216/00., T-299/00. és T-300/00. sz. Métropole Télévision SA (M6) (T-185/00), Antena 3 de Televisión, SA (T-216/00), Gestevisión Telecinco, SA (T-299/00) és SIC – Sociedade Independente de Comunicação, SA (T-300/00) kontra az Európai Közösségek Bizottsága, [2002] EBHT II-3805.

([27]) A Bíróság 1980. szeptember 17-i ítélete, 730/79. sz. ügy, Philip Morris Holland BV kontra az Európai Közösségek Bizottsága, [1980] EBHT 2671., 11. bekezdés, a Bíróság 1991. március 21-i ítélete, C-303/88. sz. ügy, az Olasz Köztársaság kontra az Európai Közösségek Bizottsága, [1991] EBHT I-1433., 17. bekezdés és a Bíróság 2000. szeptember 19-i ítélete, C-156/98. sz. ügy, Németországi Szövetségi Köztársaság kontra az Európai Közösségek Bizottsága, [2000] EBHT I-6857., 33. bekezdés.

(80) Az Európai Bíróság szilárd gyakorlata szerint a 86. cikk jogcímet biztosíthat az állami támogatás tilalma alól való kivétel tételéhez olyan vállalatok esetében, amelyekre általános gazdasági érdekeket képviselő szolgáltatás teljesítését bízták. Az Altmark ítélettel közvetlenül elismerték, hogy a vállalatnak az általános gazdasági érdekeket képviselő szolgáltatás teljesítéséből keletkező költségek ellensúlyozására adott állami támogatás a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető, ha a támogatás teljesíti az EK-Szerződés 86. cikke (2) bekezdésében megfogalmazott feltételeket ([28]).

(81) Az Európai Bíróság szilárd joggyakorlatával ([29]) összhangban az EK-Szerződés 86. cikke olyan kivételt tartalmaz, amelyet korlátozottan kell értelmezni. A Bíróság pontosítása szerint ahhoz, hogy egy intézkedésre érvényes lehessen ez a kivétel, minden alábbi feltételnek teljesülnie kell:

— az adott szolgáltatásnak általános gazdasági érdekeket kell képviselnie, és azt a tagállamnak világosan definiálnia kell,

— az adott vállalatot kifejezetten a tagállamnak kell megbíznia a szolgáltatás teljesítésével,

— a szerződés versenyszabályainak akadályoznia kell a vállalatra bízott különfeladatok teljesítését, és az ezen szabályok alól való mentesítés nem érintheti a tagállamok közötti kereskedelem fejlődését olyan mértékben, amely a Közösség érdekeivel ellenkezik.

(82) A Bizottság rádió- és tévéközleménye tartalmazza azokat az elveket és módszereket, melyeket a Bizottság követni akar azért, hogy a fent említett feltételek teljesüljenek. Ezért a Bizottságnak a konkrét ügyben a következőkkel kapcsolatban kell állást foglalnia:

— hogy a TV2 televíziós tevékenységét a dán hatóságok világosan és pontosan általános gazdasági érdekeket képviselő szolgáltatásként definiálják-e (definíció),

— hogy a TV2-t a dán hatóságok hivatalosan megbízták-e ennek a szolgáltatásnak a nyújtásával (mandátum),

— hogy az állami finanszírozás nem haladja-e meg az ezen közszolgálati feladat teljesítésével járó nettó költségeket, közszolgálati tevékenységből származó egyéb közvetlen és közvetett bevételeket is tekintetbe véve (proporcionalitás).

a) Definíció

(83) A rádió- és tévéközlemény 33. pontja szerint az egyes tagállamok feladata a közszolgálati tévétársaságok közszolgálati feladatának definiálása. A tévéágazat sajátos mivoltát tekintve a Bizottság szerint egy olyan „tág” definíció, amely az adott tévétársaságot megbízza azzal a feladattal, hogy a jegyzőkönyv rendelkezéseinek fényében és mandátumával összhangban sokoldalú és változatos műsorokat készítsen, az EK-Szerződés 86. cikke (2) bekezdése értelmében megengedett. Egy ilyen definíció megfelel annak a célnak, hogy az egyes társadalmakban ki kell elégíteni a demokratikus, szociális és kulturális igényeket, és meg kell őrizni a médiapluralizmust, ezen belül a kulturális és a nyelvi sokszínűséget. A Bizottság szerepe arra korlátozódik, hogy ellenőrizze, hogy a közszolgálat definíciója nem tartalmaz-e nyilvánvaló hibákat.

(84) A törvény szerint a TV2-nek kötelessége közszolgálati tevékenységként „a tv, rádió és internet vagy hasonlók segítségével biztosítani a dán lakosság számára a műsorok és az olyan szolgáltatások, mint a hírközlés, a felvilágosítás, az oktatás, a művészetek és a szórakozás széles kínálatát”. Amint ezt a 15. preambulumbekezdés tartalmazza, a közszolgálati tévétevékenységet a TV2 alapszabálya és a rádió- és televíziótörvény részletesen meghatározza.

(85) Bár a TV2 televíziós kötelezettsége minőségi és meghatározása meglehetősen tág, a Bizottság szerint a feladat „tág” definíciója összhangban van a rádió- és tévéközleménnyel.

(86) A Bizottság szerint a TV2 azon kötelezettsége, hogy támogassa a dán filmgyártást, szintén a közszolgálati feladat része, mivel a TV2 később a közszolgálati csatornán sugározza azokat a filmeket, amelyek terjesztési jogát a társaság megvásárolta.

(87) A Bizottság nem fogadhatja el azokat az észrevételeket, amelyeket az érdekelt felek azzal kapcsolatosan előterjesztettek, hogy a TV2 közszolgálati feladata nem tekinthető általános gazdasági érdekeket képviselő szolgáltatásnak, mert ez a feladat nem különbözik azoktól a sugárzási engedéllyel kapcsolatos követelményektől, amelyek a kereskedelmi szolgáltatókra vonatkoznak. A Bizottság szerint különbséget kell tenni azok között a feltételek között, amelyeknek az engedély megszerzéséhez egy kereskedelmi tévétársaságnak meg kell felelnie az általános érdeket tekintve, illetve aközött, ha az állam bíz meg egy állami vagy magánvállalatot egy általános érdeket képviselő feladat teljesítésével ([30]). Egyértelmű, hogy a törvény értelmében a TV2 köteles közszolgálati televíziós tevékenységet végezni. Ezenkívül a TV2 versenytársai – a TV3 és 3+, valamint a TvDanmark1 – egytől egyig brit sugárzási engedéllyel sugároznak. A dán szabályok tehát ezekre a csatornákra nem érvényesek. A dán szabályok csak a TvDanmark2-re vonatkoznak. Megjegyzendő, hogy nem szokatlan, hogy az ezeknek

([28]) Altmark ítélet **(op cit.)**, 101–109. bekezdések.

([29]) A Bíróság 1974. március 27-i ítélete, 127/73. sz. ügy, Belgische Radio en Televisie kontra SV SABAM és NV Fonior [1974] EBHT 313. o.

([30]) Az EK-Szerződés 90. cikke (3) bekezdésének alapján a tévéreklámok flandriai sugárzásának kizárólagos jogáról szóló, 1997. június 26-i 97/606/EK bizottsági határozat 14. bekezdése (HL L 244., 1997.9.6., 18. o.).

megfelelő kötelezettségeket, melyek a dániai hálózaton belül működő csatornákra vonatkoznak, más országokban azért alkalmazzák, hogy biztosítsák bizonyos minimális etikai és morális követelmények teljesülését. Egyértelmű, hogy a TV2 alapszabályában rögzített részletes kötelezettségek messzebbre mennek, mint az ilyen minimális követelmények.

(88) A meghatározott tartalmú közszolgálati műsorok rádiós és televíziós sugárzásán kívül a közszolgálati definíció a TV2 számára olyan kötelezettséget is jelent, hogy interneten és ehhez hasonló módon egyéb szolgáltatásokat nyújtson a hírközlés, a tájékoztatás, az oktatás, a művészetek és a szórakoztatás terén.

(89) Az információs társadalom szolgáltatásai mások, mint a tévészolgáltatások, de amint a rádió- és tévéközlemény 34. pontja megfogalmazza, a „közszolgálati feladat tartalmazhat a hagyományos értelemben nem »műsornak« tekintett szolgáltatásokat, azaz online tájékoztató szolgálatot, ha ezek – a digitális korban a tevékenységek fejlesztése és sokszínűbbé tétele érdekében – kielégítik a társadalom ugyanazon demokratikus, szociális és kulturális igényeit”.

(90) Ebben az ügyben a Bizottság megjegyzi, hogy a TV2 közszolgálati feladata részeként internetoldalt működtet. A TV2 ezen az internetoldalon tájékoztatja a fogyasztókat a TV2 közszolgálati tévéműsorairól. Ezenkívül a TV2 egy kereskedelmi internetoldalt is működtet játékokkal stb.

(91) A Bizottság elismeri, hogy a TV2 internetoldalai közül az, amelyik a fogyasztókat kizárólag a TV2 közszolgálati műsorairól tájékoztatja, a TV2 közszolgálati feladatai közé tartozik. Ezért nem nevezhető nyilvánvaló hibának, hogy ennek az oldalnak az üzemeltetése szerepel a közszolgálati feladatok között.

(92) A TV2 kereskedelmi internetszolgáltatása viszont kereskedelmi tevékenységnek tekinthető, mivel ez olyan interaktív termékeket kínál, amelyek az egyéni keresletet elégítik ki, ilyenek a játékok és a „chat fórumok”, amelyek nem különböznek a hasonló kereskedelmi termékektől. Figyelembe véve, hogy az ilyen szolgáltatások nem elégítik ki a társadalom demokratikus, szociális és kulturális igényét, ezek nem lehetnek általános gazdasági érdekeket képviselő szolgáltatások az EK-Szerződés 86. cikke (2) bekezdése értelmében. A dán hatóságok szerint ezek a tevékenységek a TV2 közszolgálati tevékenységének keretein kívül esnek.

b) *Mandátum*

(93) Ahhoz, hogy az EK-Szerződés 86. cikke (2) bekezdésében álló kivétel érvényes legyen, a TV2-t a közszolgálati feladattal hivatalos jogi aktussal kell megbízni. A Bizottság megjegyzi, hogy a dán rádió- és televíziótörvény 6a. és 6b. szakasza és a TV2 alapszabálya hivatalosan megbízza a TV2-t a közszolgálati televíziós feladat elvégzésével. Mivel azonban a törvényi meghatározásból nem derül ki egyértelműen, milyen egyéb tevékenységi formákat lehet közszolgálati tevékenységként végezni, előzetesen minden olyan tevékenységhez, amit a TV2 közszolgálati tevékenységként kíván végezni, felhatalmazásra van szükség. A Bizottság megjegyzi, hogy a TV2 a vizsgált időszakban a közszolgálati televíziós tevékenységen kívül nem kínált más szolgáltatást. A játékokat stb. tartalmazó internetoldal ily módon kereskedelmi szolgáltatás volt, míg a fogyasztókat csak a TV2 közszolgálati tévéműsorairól tájékoztató internetoldalt a közszolgálati televíziós tevékenység részének lehet tekinteni, mivel ezt nem lehet elválasztani a televíziós tevékenységtől. A Bizottság ezért azt a következtetést vonja le, hogy a TV2-t a vizsgált időszakban szabályosan bízták meg a közszolgálati feladat elvégzésével.

(94) A rádió- és tévéközlemény 41–43. pontjára hivatkozással a tévétársaság hivatalos megbízása a közszolgálati feladat ellátásával nem elegendő, az is szükséges, hogy azt a társaság a megbízást jelentő jogi aktusban foglaltak betartásával végezze. Mivel a Bizottság nem tudja megítélni az esetleges minőségi követelmények betartását, szükség van egy megfelelő felügyeleti hatóságra; a hatékony felügyelet biztosítása a tagállam feladata, az illetékes hatóságnak függetlennek kell lennie attól a vállalattól, amelyre a feladatot bízták.

(95) A Bizottság megjegyzi, hogy ezzel kapcsolatosan az Állami Számvevőszék 2000-ben külön megvizsgálta a TV2 közszolgálati feladatának tartalmát és jellegét, valamint azt, hogy ezek a kötelezettségek hogyan valósulnak meg a gyakorlatban. A vizsgálat a TV2 közszolgálati kötelezettségeinek teljesítése során semmilyen hiányosságot nem fedezett fel. 2001 és 2002 között létezett egy ún. Közszolgálati Tanács (Public Service Råd), melynek feladata volt biztosítani, hogy a TV2 teljesítse közszolgálati kötelezettségeit, igaz, ez a tanács rövid fennállása alatt nem küldött erről jelentést. A Bizottság semmilyen jelét nem találta annak, hogy a TV2 nem teljesítette volna kötelezettségeit, vagy annak, hogy működése alapján már ne lehessen az EK-Szerződés 86. cikke (2) bekezdése értelmében általános gazdasági érdekeket képviselő szolgáltatásnak tekinteni.

(96) A 2002. június 3-i médiaegyezményre hivatkozással a TV2-nek már nem kell éves közszolgálati költségvetést vagy -könyvelést előterjesztenie. Ehelyett a kormány a TV2-vel közszolgálati szerződést köt, amely a TV2-t évente beszámoló készítésére kötelezi a közszolgálati

szerződésben meghatározott kötelezettségek teljesítéséről. Ezt az éves beszámolót jóváhagyásra a Rádió- és tévétestületnek (Radio- og tv-nævnet) kell beterjeszteni.

(97) A közszolgálati televíziós tevékenység pénzügyi ellenőrzését illetően a Bizottság megjegyzi, hogy a TV2 számláit az Állami Számvevőszék átvizsgálta az egész vizsgálati időszakban. A vizsgálat mind pénzügyi, mind felügyeleti vizsgálatot jelentett, bár az Állami Számvevőszék hatásköre nem terjed ki a TV2 közszolgálati tevékenységéből fakadó költségek túlkompenzálásának megakadályozására.

(98) A Bizottság hatásköre viszont kiterjed arra, hogy mérlegelje, hogy történt-e túlkompenzálás. A Bizottság megjegyzi, hogy az átláthatósági irányelvet Dániában megvalósították. A Bizottság elegendő átlátható adatot kapott a dán hatóságoktól ahhoz, hogy meg tudja állapítani, hogy az állami finanszírozás meghaladta-e a közszolgálati feladattal kapcsolatos többletköltségeket vagy sem.

c) *Proporcionalitás*

(99) Az átláthatósági irányelv ([31]) szerint a tagállamoknak biztosítaniuk kell a közszolgálati és a nem közszolgálati tevékenységek könyvviteli elkülönítését. A kiadásokat és a bevételeket a világosan definiált, objektív költségkönyvelési elvek alapján szabályosan vissza kell vezetni a különböző tevékenységekhez.

(100) A Bizottság véleménye szerint a tévéágazatban nehéz, vagy egyenesen lehetetlen a kiadási oldal könyvviteli elkülönítése, ha közös a különböző tevékenységek inputja. Ebben az ágazatban a tagállamok úgy tekinthetik, hogy a tévétársaságok együttes műsorfelületére vonatkozik a közszolgálati mandátum, azzal egyidejűleg, hogy számolnak annak kereskedelmi kihasználásával is ([32]).

(101) A közszolgálati kötelezettségek ellensúlyozására nyújtott állami támogatás nem haladhatja meg a közszolgálati feladat ellátásának nettó költségeit. A nettó költségek kiszámításánál figyelembe kell venni a közszolgálati feladat ellátásával kapcsolatos egyéb közvetlen vagy közvetett bevételeket is. A támogatás proporcionalitásának mérlegelésekor ezért figyelembe veszik a közszolgálati tevékenység ellátásával kapcsolatos nettó nyereséget.

(102) Ezenkívül kialakulhatnak piaci torzulások, amelyek nem szükségszerűek a közszolgálati feladat ellátásához. Ha a közszolgálati televíziós tevékenység bevételkiesését az állam fedezi, akkor ezek lenyomhatják a reklámpiaci árakat és az egyéb olyan piaci tevékenységek árait, melyek nem tartoznak a közszolgálati feladatkörbe, és ily módon csökkentik versenytársaik bevételeit. A Bizottság szerint, ha egy közszolgálati tévétársaság olyan áron alul kínál nem közszolgálati tevékenységeket, amely szükséges azon stand alone költségek fedezésére, amelyeket egy hatékonyan működő kereskedelmi szolgáltatónak hasonló helyzetben fedeznie kell, akkor ez a közszolgálati kötelezettségek túlkompenzációjának a jele.

(103) Ezért a Bizottságnak a proporcionalitás értékelésekor két szempontot kell figyelembe vennie. A Bizottságnak először is ki kell számítania a TV2-re bízott közszolgálati feladat nettó költségeit, és meg kell vizsgálnia, hogy ezért részesült-e túlkompenzációban. Másodszor a Bizottságnak meg kell vizsgálnia minden olyan rendelkezésre álló információt, amely arra utalhat, hogy a TV2 az olyan kereskedelmi piacok árait, mint a reklámpiac, lenyomta-e azzal a céllal, hogy versenytársai bevételét csökkentse.

i. A közszolgálati kötelezettség nettó költségei – túlkompenzálás?

(104) A proporcionalitás kérdésének értékelésekor a Bizottságnak először meg kell határoznia az általános gazdasági érdekeket képviselő szolgáltatás teljesítésének költségeit. A TV2 kereskedelmi tevékenységeket is folytat, ezért a TV2 köteles külön könyvelést vezetni a különböző tevékenységeiről. 2001 óta a TV2 a törvény értelmében köteles volt külön könyvelést vezetni a közszolgálati tevékenységeiről és a kereskedelmi tevékenységeiről.

(105) A Bizottságnak a nettó költségek számításakor le kell vonnia a közszolgálati tevékenység kereskedelmi alapú működtetésének teljes nettó nyereségét a közszolgálati tevékenység bruttó költségeiből. Ebben az ügyben a dán hatóságok a rádió- és tévéközlemények 56. pontjában leírt módszerrel összhangban tettek közzé számokat, amelyek megmutatják a TV2 kereskedelmi és közszolgálati tevékenységének eredményét. A számok azt mutatják, hogy a TV2 kereskedelmi tevékenységei legnagyobb részének közös inputja volt a közszolgálati tevékenységekkel ([33]). Ezért a költségeket nem lehetett semmilyen célszerű módon hozzárendelni a kereskedelmi tevékenységekhez. Ilyen esetekben a Bizottság levonja a kereskedelmi működésből származó nettó bevételeket, hogy megkapja a közszolgálati tevékenység nettó költségeit. A kereskedelmi internettevékenységet lehet az egyetlen olyan tevékenységnek tekinteni, amit tartósan leválasztottak a közszolgálati tevékenységekről. A TV2 1997-ben indította el kereskedelmi internetes tevékenységét, a veszteség azóta −11,3 millió dán koronára rúg.

([31]) A tagállamok és a közvállalkozások közötti pénzügyi kapcsolatok átláthatóságáról szóló 80/723/EGK irányelv módosításáról szóló, 2000. július 26-i 2000/52/EK bizottsági irányelv (HL L 193., 2000.7.29., 75. o.)

([32]) Rádió- és tévéközlemény, 53. pont.

([33]) A nyereség például a rádiótornyok bérbeadásán 100 %, a merchandising tevékenységen 53,5 % és 100 % között, a programok értékesítésén 85,7 % és 92,3 % között, más bevételi források esetében 62 % és 75 % között volt.

(106) Végül a Bizottságnak azt is értékelnie kell, hogy az állami intézkedések egészében nem haladták-e meg az általános gazdasági érdekeket képviselő szolgáltatás teljesítésének nettó költségeit.

(107) A Bizottság ezért ebben az ügyben a közszolgálati tevékenység bevételeit (reklámbevételek és más kereskedelmi bevételek) levonta a közszolgálati tevékenység bruttó költségeiből annak érdekében, hogy megkapja a közszolgálati tevékenység nettó költségeit. Ezt követően az állami készpénz-finanszírozást levonták a közszolgálati tevékenység nettó költségeiből. A számításokat a lenti táblázat mutatja.

1. táblázat

A közszolgálat költségei és a kompenzációs intézkedések 1995 és 2002 között, a számlák alapján

(millió DKK)

Év	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Összesen
A közszolgálat bruttó költségei	– 755,8	– 856,2	– 1 415,2	– 1 475,3	– 1 439,1	– 1 531,6	– 1 518,5	– 1 604,1	– 10 595,8
Beruházás a digitalizálásba [a]	0	0	0	0	– 10,3	–4	– 56,7	– 23,9	– 94,9
Nettó reklámbevételek	0	0	1 091,9	1 118,4	1 014,4	1 089,9	1 006,8	1 028,3	6 349,7
Más bevételek	83,2	121,6	97,3	76,3	50,9	65,4	58	73,8	626,5
A közszolgálat nettó költségei	– 672,6	– 734,6	– 226,0	– 280,6	– 384,1	– 380,3	– 510,4	– 525,9	– 3 714,5
Előfizetési díjak / TV 2 Alapítvány	730,4	694	328,5	357,5	414,6	449,2	537,3	556,2	4 067,7
Tőkebevitel a Rádió Alapítvány felszámolásakor	0	0	8	10	15	25	0	0	58
Tőkebevitel a TV2 Alapítvány felszámolásakor	0	0	217	0	0	0	0	0	217
Különbözet (nettó költségek mínusz állami kompenzáció)	57,8	– 40,6	327,5	86,9	45,5	93,9	26,9	30,3	628,2

[a] 1997-ben bevételként kerül kimutatásra az a tőke, amit a TV2 a digitalizáláshoz kapott. A megfelelő csökkentéseket költségként számították be, amikor végrehajtották a beruházást. Annak elkerülésére, hogy ugyanazon költségeket kétszer számítsák be, a beruházásnak megfelelő tőkecsökkentést levonták a közszolgálati tevékenység bruttó költségeiből.
Forrás: A TV2 éves eredmény-kimutatása.

(108) Ahogy a fenti táblázatból levezethető, a finanszírozás a költségeket 628,2 millió dán koronával haladja meg (84,4 millió EUR).

(109) A Bizottság megjegyezte, hogy a TvDanmark véleménye szerint a túlzott mértékű kompenzáció értékelésénél a TV2 javára hozott más intézkedéseket is figyelembe kellene venni, mint pl. az adó és kamat megfizetése alóli mentesítést, valamint hogy a TV2 kedvező feltételek mellett jutott egy országos sugárzási frekvenciához. Ezeket az előnyöket a lenti táblázatban összesítették:

2. táblázat

Becsült előnyök az adófizetési kötelezettség alól való felmentéssel, a kamatról való lemondással és a sugárzási frekvenciával

(millió DKK)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Összesen
Mentesítés a társasági adó alól	19,7	– 13,8	54,6	30,1	16,7	29,7	18,5	3,9	159,4
Az alapítási hitel felgyülemlett kamatai	44,5	39,2	36,9	41,3	37,5	45,1	51,7	45,6	341,8
Állami garancia a forgóeszközhitelre	2,4	2,1	1,7	1,4	1,0	0,7	0,4	0,1	9,8
Sugárzási frekvencia díja [a]			2,3	7,9	12,6	21,4	26,0		70,2
Összesen	66,6	27,5	95,5	80,7	67,8	96,9	96,6	49,6	581,2

[a] Különbség a TV2 által fizetett frekvenciadíj és a TvDanmark által fizetett hálózati díj között.

(110) A Bizottság egyetért abban, hogy a fent felsorolt intézkedéseket figyelembe kell venni az ügy megítélésében. Azonban a túlzott mértékű kompenzáció számításánál az említett intézkedéseket nem szabad figyelembe venni az 1. táblázatban végzett költségszámítás során. Hasonlóan a Bizottságnak a RAI ügyben ([34]) elfoglalt álláspontjához, a további előnyöket kompenzációs költségnek lehet tekinteni, amit egyébként is finanszírozni kellett volna. Tekintettel a proporcionalitás értékelésére a közszolgálati feladatok költségeinek állami finanszírozásában, nem szabad az említett további előnyöket beszámítani, mert amennyiben bizonyos költségeket meg kellett volna téríteni, akkor ez a TV2-re átruházott közszolgálati feladatok indulási költségeinek megfelelő emelkedését eredményezte volna. A nettó eredményre nézve ez nem jelent semmilyen különbséget. Azonban ha ez az eset áll fenn, akkor gondoskodni kell róla, hogy az előnyöket csak a közszolgálati feladatok ellátáshoz vehessék igénybe, és ezek ne áramolhassanak a kereskedelmi tevékenységekhez. Ezt a kérdést alább a (128)–(130) preambulumbekezdés tárgyalja.

(111) A dán kormány érveket hoz fel a túlzott finanszírozás indoklására. Először is a kormányzat azt állította, hogy a tőkeemelés azért volt szükséges, hogy a TV2 képes legyen ellenállni a reklámbevételekben mutatkozó ingadozásoknak, és az állam így kívánta biztosítani a TV2-re ruházott közszolgálati feladatok teljesítését. Másodszor a kormány véleménye szerint a többlet a TV2 forgalmához viszonyított méltányos nyereséget tükrözi, és az állam piacgazdasági beruházóként cselekedett, amikor megemelte a saját tőkét, miután szükségessé vált a TV2 tőkeszerkezetének optimalizálása.

(112) Az első érvként a dán hatóságok azt állították, hogy a tőkére a reklámbevételekben adott esetben mutatkozó ingadozások ellen „ütközőpárnaként" volt szükség. Ebben az összefüggésben a dán hatóságok érvelésükben az Állami Számvevőszék 1996-ban készült jelentésére hivatkoztak, amely megemlítette, hogy a TV2-nek saját tőkét kell emelnie ahhoz, hogy képes legyen megbirkózni a reklámbevételekben mutatkozó ingadozásokkal.

(113) A Bizottság elismeri, hogy a vállalatoknak szükségük lehet ilyen tartalékokra a közszolgálati feladatok ellátásának biztosításához. De az ilyen tartalékokat meghatározott céllal kell létrehozni, ezen kívül a tartalékképzést közelebbről meghatározott időpontban összhangba kell hozni a szabályokkal, és a megállapított túlzott mértékű kompenzációt vissza kell fizetni. Ez biztosítja, hogy a közszolgálati műsorszolgáltató ne jusson jogtalan előnyhöz. A Bizottság megállapította, hogy a jelen ügyben nem ilyen specifikus tartalékok képzéséről volt szó, hanem a saját tőke felhalmozásáról. A saját tőkét pedig bármilyen célra fel lehet használni, nem feltétlenül szükséges, hogy a saját tőkét a közszolgálati feladatok ellátására fordítsák.

(114) A dán hatóságok példaként említik továbbá, hogy a TV2 nem lett volna képes ellenállni a reklámbevételek hirtelen csökkenésének, ahogy az bekövetkezett 1999-ben. 1999-ben ugyanis a TV2 reklámbevételei 104 millió dán koronával, vagy az előző évhez viszonyítva 9,3 %-kal csökkentek. A Bizottság megjegyezte, hogy az előfizetési díjak ugyanabban az évben 57 millió dán koronával, vagy az előző évhez viszonyítva 16 %-kal emelkedtek. A TV2 csökkentette a programköltségeit is, mint ahogy azt minden kereskedelmi tévéadónak meg kellett volna tennie, amennyiben csökkenek a bevételei. A TV2 éves nyeresége egészében véve csökkent, ennek ellenére a TV2 még mindig nyereséges maradt, és nem kényszerült arra, hogy igénybe vegye tartalékait. Ebből következik, hogy a gyakorlatban a TV2-nek nem volt szüksége a kapott tőkére.

(115) A Bizottság ezért úgy ítéli meg, hogy a létrejövő nyereség nem volt szükséges ahhoz, hogy a TV2 a rendeltetés szerint tudjon működni. Ezenkívül a célravezető módszer az lett volna, ha az adott esetben csökkenő reklámbevételek ellensúlyozására az „ütközőpárnát" egy átlátható tartalék formájában hozzák létre, és nem hagyják egyszerűen felhalmozódni a nyereséget a tévéadónál. A Bizottság ezért nem tudta elfogadni a dán hatóság első érvelését.

(116) Második érvként a dán hatóságok azt állították, hogy részvényesi minőségükben csupán visszaforgatták az éves nyereséget a TV2-be, és a többlet egyszerűen a TV2 forgalmához viszonyított méltányos nyereséget tükrözi.

(117) A folytonos ítélkezési gyakorlattal összhangban a Bizottságnak azt kellett eldöntenie, hogy a közszférában az államigazgatási szerveknek megfelelő súlyú magánbefektetőtől mennyiben lenne elvárható, hogy hasonló nagyságrendű tőkebefektetést hajtson végre ([35]).

(118) A Bizottság mindenekelőtt azt kifogásolta, hogy a dán állam hozott döntést arról, hogy a TV2-t hitelből hozza létre saját tőke helyett. A dán állam forgóeszközhitelt is nyújtott a TV2-nek. Mivel Dánia ebben az esetben egyedüli részvényes a vállalatban, ezért a dán állam az egyetlen hitelező, akit ki kellene elégíteni fizetésképtelenség esetén. Ezért beruházói szempontból a dán állam a beruházásából a legnagyobb lehetséges nyereség elérésére törekedhetett volna, amennyiben a kölcsön után kamatok formájában díjat, vagy a készpénzben teljesített vagyoni hozzájárulás után hozamot kér.

(119) A bizottság szerint Dánia a teljes vizsgált időszakban lemondott a kamatokra vonatkozó jogáról, a kölcsönöket pedig törlesztés nélkül hagyta. Ehelyett a TV2 képes volt megemelni saját tőkéjét, ezzel párhuzamosan pedig a társaság továbbra is kapta a kamat- és törlesztésmentes hitelt. Ez jelentős túltőkésítettséget eredményezett, aminek semmilyen meghatározott rendeltetése nem volt. Ezenkívül a dán állam semmilyen hozamot nem követelt a juttatott tőke után. A valóságban Dánia ilyen módon a beruházása után nem követelte azt a szokásos nyereséget, amit egy társaság tulajdonosa vagy egy hitelező rendszerint megkövetelt volna.

([34]) A Bizottság 2003. október 15-i határozata Olaszország támogatási intézkedéseiről a RAI SpA javára (HL L 119., 2004.4.23., 1. o.).

([35]) A Bíróság 1991. október 3-i ítélete, C-261/89. sz. ügy, az Olasz Köztársaság kontra az Európai Közösségek Bizottsága, [1991] EBHT I-4437; a Bíróság 1994. szeptember 14-i ítélete C-278/92, C-279/92 és C-280/92. sz. egyesített ügyek, a Spanyol Királyság kontra az Európai Közösségek Bizottsága, [1994] EBHT I-4103.

(120) A dán hatóságok továbbá azt sem indokolták meg, hogy tisztán stratégiai szempontból ésszerű volt-e a nyereséget visszaforgatni a TV2-be, ahelyett, hogy megfelelő díjat igényelt volna kamatok vagy nyereség formájában. Ilyen döntést egy beruházó csak abban az esetben hoz, ha meggyőződése szerint a tőke-visszaforgatás emeli az eredeti beruházás értékét. Jelen ügyben a dán hatóságok nem jutatták kifejezésre, hogy rendelkezésre állt olyan üzleti terv, vagy egy világosan megfogalmazott, kész üzleti stratégia, amely bizonyítaná, hogy a tőke-visszaforgatás célja az eredeti beruházás értékének növelése volt. Más jele sem látható annak, hogy a TV2 tervekkel rendelkezik saját tevékenységeinek fejlesztésére annak érdekében, hogy egy ilyen értéknövekedést érjen el.

(121) A Bizottság megállapította, hogy a TV2 Alapítvány 1997. évi megszűnésekor a TV2 engedélyt kapott a többlet megtartására. A Bizottság nem ért egyet azzal, hogy a kulturális miniszternek a TV2 számára nagyobb pénzügyi mozgásteret biztosító határozatát egy sorba állítsák azon kifejezett döntéssel, amit az állam beruházóként hozott az adott esetben keletkező nyereség TV2-be való visszaforgatásának megkezdéséről.

(122) A Bizottság ezért úgy ítéli meg, hogy a jelen ügyben nem létezett beruházó, amelynek díjat kellett volna kifizetni, és ezért a TV2 nettó költségeinek számításakor a befektetett tőke hozamát sem szükséges figyelembe venni.

(123) A Bizottság nem tudja elfogadni azokat a hivatkozási pontokat, amelyeket a dán hatóságok annak bizonyítására használnak, hogy magánbefektetőként cselekedtek, amikor az éves nyereséget visszaforgatták a TV2-be. A dán hatóságok a forgalomarányos nyereséget használják hivatkozásként a TV2 eredményeinek értékeléséhez. A jelen ügyben azonban ki kell emelni, hogy a dán kormány amúgy is a TV2 finanszírozójaként cselekszik, amikor jelentős forrásokat bocsát a TV2 rendelkezésére a TV2 működési költségei egy részének fedezésére. Az említett források mértéke közvetlen befolyást gyakorol arra, hogy a TV2 milyen eredményeket képes elérni. Kérdéses, hogy a jelzőszámok elemzése vezet-e valamilyen eredményre olyan ügyekben, ahol az állam finanszírozóként és beruházóként is jelen van. Mivel az állami finanszírozás mértéke nem függ a költségektől, ezért ezeket a jelzőszámokat bármikor javítani lehet a nyújtott állami források mértékének emelésével. Azonban a túlzott finanszírozás rendszerint gazdaságtalan működést eredményez, ami az államkassza nagyobb mértékű megcsapolását jelenti, ezért egyáltalán nem biztos, hogy a megemelt finanszírozás jobb eredményekhez vezet.

(124) A Bizottság szerint ezért nem lehet úgy tekinteni, hogy a dán hatóságok piacgazdasági magánberuházóként jártak el. Nem lehet úgy tekinteni, hogy a dán hatóságok gondosan megvizsgálták és áttanulmányozták, hogy mely beruházással tudták volna maximalizálni a nyereségüket. Ezenkívül a nyereséget az erre vonatkozó kifejezett határozat ellenére sem vezették át a tőkebevitel szabályai szerint átlátható módon meghatározott célra a TV2 saját tőkéjéhez. A nyilatkozat szerint ráadásul a dán hatóságok a beruházás után semmilyen hozamot nem kértek, és semmilyen piacgazdasági beruházási stratégia nem létezett, ami alapján a dán állam az éves nyereséget visszaforgatta a TV2-be.

(125) Az egyetlen kivételt a TV2 gyártóberendezéseinek digitalizálásához való tőkejuttatás képezi. A Bizottság szerint a dán hatóságok elmondták, hogy ezt a tőkét nem lehet szabadon felhasználható tőkének tekinteni. A TV2 1997. évi éves beszámolója szerint az egyeztető tanácsban hozták azt a határozatot, hogy a TV2 digitalizálja gyártóberendezéseit 2000. év vége előtt. 300 millió dán koronát különítettek el a TV2 és a regionális állomások digitalizálására. Erre a célra 1997-ben 167 millió dán koronát utaltak át a TV2-nek. A Bizottság ezért egyetért azzal, hogy az átutalás világos határozaton alapult, és meghatározott célja volt.

(126) Végeredményben ezt a tartalékot csak részben használták fel a meghozott határozattal összhangban. A 2000. év végén, amikorra a digitalizálást már végre kellett volna hajtani, a TV2 a 167 millió dán koronából csupán 14,3 millió dán koronát fordított erre a beruházásra. A vizsgálati időszak végéig is gyakorlatilag csupán 95 millió dán koronát ruháztak be digitális berendezésekbe. 2003. január 1-jei hatállyal felszabadították a tartalékalapban található maradék 72 millió dán koronát, amely következésképp a TV2 rendelkezésére áll bármilyen célra. A Bizottság véleménye szerint ezért túlkompenzációt eredményezett ez a maradék összeg, amely joggal hasonlítható össze bármely más forrással, amit a TV2 működési költségeinek készpénz-finanszírozására fordítottak. Ezt a maradék összeget ezért figyelembe vették fent, a túlkompenzáció mértékének kiszámításakor.

(127) A fentiek fényében a Bizottság a proporcionalitás értékelésének első részére nézve azt a következtetést vonja le, hogy a TV2 628,2 millió dán korona (84,3 millió EUR) túlkompenzációt kapott.

(128) Ahogy az a bevezetőben is szerepel, a TV2 több kereskedelmi tevékenységet is folytat. A TV2 teljes tevékenységének tükrében ezek elég csekély jelentőségűek. A kereskedelmi tevékenységekhez a költségeket a rádió- és tévéközleményekben összeállított módszer szerint rendelték hozzá, így nem került sor teljes költségallokálásra. A TV2-nek a sugárzási frekvenciához való hozzáférésből származó előnyeivel kapcsolatban a Bizottság megjegyzi, hogy ez elválaszthatatlanul kötődik a közszolgálati feladatok ellátáshoz. A Bizottság véleménye szerint a finanszírozás költségeit (előnyök a kamatfizetésben) teljes egészében a közszolgálati tevékenységek alatt lehet feltüntetni a rádió- és tévéközleményekkel összhangban.

(129) A közszolgálati tevékenység előnyére váló adómentesség hatásának semlegesítésére, a kereskedelmi tevékenységek nyereségének 30 %-át a közszolgálati tevékenységhez kell átvezetni. Ez csak 2001 óta történt meg. A Bizottság ezért elismeri, hogy a tévépiacon a verseny torzítását eredményezhette, hogy a TV2-nek nem kellett figyelembe vennie a társasági adót kereskedelmi árainak meghatározáskor. Feltételezhető, hogy ez az előny a jövőben nem fog létezni, mert a „semlegesítő mechanizmus” eredményeként a közszolgálati tevékenységekhez átvezetett rész a tényleges adókulcsnak felel meg.

A múltra nézve ez nem indokolja a túlkompenzáció mértékének kiszámítását, mert a kereskedelmi tevékenységek teljes bevételét a közszolgálati feladatok nettó költségeinek csökkentésére fordították.

(130) A TV2 veszteséges kereskedelmi internettevékenységeket folytat. Mivel ezek a tevékenységek a közszolgálati feladatok keretein kívülre esnek, ezért nincs lehetőség állami finanszírozásra. Mivel ezen kívül nincs más olyan tevékenység, amit „stand alone" alapon hajtottak volna végre, ezért nem létezik olyan kereskedelmi tevékenységből származó nyereség, ami fedezhetné az internetes tevékenység veszteségeit.

ii. Versenyt korlátozó gyakorlat a kereskedelmi piacokon

(131) A rádió- és tévéközleményben található magyarázat szerint a Bizottság véleménye, hogy versenyt korlátozó gyakorlat a közszolgálati rádió- és tévétársaságok részéről nem tekinthető szükségesnek a közszolgálati feladatok ellátásához. A közlemény 58. pontjában szerepel, hogy „mivel a közszolgálati rádió- és tévétársaságok bevételkiesését állami támogatásból fedezik, ezek lenyomják a reklámpiaci árakat és az egyéb kereskedelmi tevékenységek árait, hogy ily módon csökkentsék versenytársaik bevételeit. Amennyiben egy közszolgálati társaság olyan áron alul kínál kereskedelmi tevékenységeket, amely szükséges azon egyszeri költségek fedezésére, amelyeket egy hatékonyan működő kereskedelmi szolgáltatónak hasonló helyzetben fedeznie kell, akkor ez a gyakorlat a közszolgálati kötelezettségek túlkompenzációját jelenti …".

(132) A TvDanmark olyan információkat küldött meg, amelyek azt bizonyítják, hogy a TV2 által alkalmazott árakon a TvDanmark televíziós tevékenységével nem képes fedezni a stand alone költségeket. A TvDanmark összehasonlítja a költségeit a TRP 21-50 áraival, amelyeket a TV2 alkalmazott.

(133) Annak érdekében, hogy ezt az összehasonlítást érvényesnek lehessen tekinteni, a Bizottságnak az első lépésben meg kell állapítania, hogy a TvDanmark ugyanabban a helyzetben van-e, mint a TV2, és hogy a TvDanmark hatékonyan működő kereskedelmi szolgáltatónak tekinthető-e.

(134) A Bizottságnak először azt kell értékelnie, hogy a TvDanmark ugyanabban a helyzetben van-e, mint a TV2. Ebben az összefüggésben a Bizottság a következőket jegyezte meg: a TV2 nézettségi aránya 35 %, míg a TvDanmark nézettségi aránya kb. 15 % körül mozog. A reklámok tekintetében is jelentős különbség mutatkozik a piaci részesedések között. A TV2 piaci részesedése 60 % körül van, míg a TvDanmark piaci részesedése kb. 8 %-ra rúg. A TV2 reklámbevételei a TvDanmark reklámbevételeinek mintegy ötszörösét érik el. Ezenkívül a TV2 az egyetlen olyan csatorna, amely a lakosság 100 %-át éri el, a TvDanmark2 lefedettsége 77 %-os, a TvDanmark1 csatorna lefedettsége pedig még ennél is kisebb. A fentiek figyelembevételével a TvDanmark-ot és a TV2-t nem lehet közvetlenül összehasonlítani.

(135) Másodszor a Bizottságnak állást kell foglalnia abban, hogy a TvDanmark hatékonyan működő kereskedelmi szolgáltatónak tekinthető-e. Azt, hogy egy vállalat hatékonyan működő kereskedelmi szolgáltatónak tekinthető-e, az általánosan használt jelzőszámok elemzésével, valamint a szolgáltató eredményeinek és az érintett tagállam átlagos eredményeinek összehasonlításával lehet eldönteni. Az elemzés során figyelembe kell venni a vállalatok különböző méretét, valamint a vállalatok sajátos költségszerkezetét. Azonban ahogy már fent említésre került, a dán piacon működő kereskedelmi szolgáltatók nincsenek olyan összehasonlítható helyzetben, hogy mérleg szerinti eredményen alapuló mutatószámokat közvetlenül össze lehetne hasonlítani. A Bizottság véleménye szerint ezért a konkrét ügyben nem célszerű az ilyen mutatószámok elemzését végrehajtani.

(136) A Bizottság ehelyett a TvDanmark és az SBS Broadcasting eredményeit vizsgálta. A vizsgálat alapján a Bizottság nem tudja biztonsággal megállapítani, hogy az elszenvedett veszteség a TvDanmark magas indulási költségeire vezethető-e vissza, amelyet a társaság azóta sem tudott kigazdálkodni, vagy a TvDanmark gyakorlatilag nem működik hatékonyan. A számos felszólítás ellenére a Bizottság nem volt képes adatokat beszerezni a harmadik tévétársaságtól, a TV3-tól, így a piac harmadik szolgáltatójával nem lehetett az összehasonlítást elvégezni. A Bizottság ezért nem tudja biztonsággal megállapítani, hogy a TvDanmark vesztesége a TV2 versenyt korlátozó viselkedésének eredménye, vagy más tényezőkre vezethető-e vissza, amelyekre a TvDanmark maga is befolyással van.

(137) Mivel biztonsággal nem lehet megállapítani, hogy a TvDanmark hatékonyan működő kereskedelmi szolgáltatónak tekinthető-e, és a két szolgáltató közvetlen összehasonlítása nem lehetséges, ezért a Bizottság véleménye szerint a fenti vizsgálat a jelen ügyben nem vezetett döntő eredményre. Ezért a Bizottság részletesen megvizsgálta a TV2 árszabását, valamint a reklámpiacról rendelkezésre álló adatokat annak érdekében, hogy állást tudjon foglalni a kérdéssel kapcsolatban, mely szerint a TV2 a vizsgált időszakban eljárásával reklámbevételeinek maximalizására törekedett-e.

(138) A Bizottság először összehasonlította a két szolgáltató árait, és megvizsgálta a TV2 ármegállapítását. A vizsgálat az 1998 és 2002 közötti időszakra összpontosított, azokra az évekre, amikor a panaszos állítása szerint a TV2 a reklámpiacon megkezdte a piaci áron aluli értékesítést. Ezt követően a Bizottság megvizsgálta a dán reklámkiadásokat összehasonlítva az Európai Unióval és különösen a skandináv országokkal. Végül összehasonlították a kapcsolati díjakat minden skandináv országban és minden tömegtájékoztatási eszközben.

(139) A dán Gazdasági Versenyhivatal jelenleg vizsgálja a TV2 viselkedését a reklámpiacon. A következőkben ismertetett értékelés semmilyen módon nem vág e vizsgálat eredményének elébe.

Reklámárak

(140) A nézettségi arány, a nézők összetétele, a program tartalma, a reklámidő szabályozása és a csatornák finanszírozási rendje mind olyan tényezők, amelyek hatással vannak a reklámpiacon a versenyre. Az árak ezért különbözőek a különböző tévétársaságok számára. A tévéadók is több különböző „terméket" értékesítenek különböző árakon ([36]).

(141) A tévéadók által számított árak jelentős árkedvezményeket tartalmaznak. Ezért nem célszerű a tévéreklámok árjegyzékben szereplő árainak összehasonlítása. A reklámozásra a televízióban túlnyomó részben (az országos reklámok kb. 90 %-a) éves megállapodások alapján kerül sor. Az éves megállapodások alapján a tévécsatornák éves árkedvezményt nyújtanak. Ezen túlmenően több más árkedvezmény is létezik (új hirdetők, kevésbé attraktív reklámfilm, további mennyiségi kedvezmények stb.). A reklámirodák készítik elő a tárgyalásokat, és közvetítik az ilyen megállapodásokat.

(142) Ki kellett számítani az alkalmazott árak átlagát annak érdekében, hogy lehetővé váljon a különböző tévéadók összehasonlítása. A lenti táblázat a TRP 21-50 célcsoport átlagos árait mutatja. Az árakat úgy határozták meg, hogy a lényeges tévéadóknak az országos reklámokból származó értékesítési árbevételét elosztották a szállított TRP 21-50 számával ([37]).

3. táblázat

	1998	1999	2000	2001	2002
TVDanmark (EUR)	283	270	252	251	211
TV2 (EUR)	480	409	364	381	325
Különbség (EUR)	197	139	112	130	114
TVDanmark CPP-je, a TV2 CPP-jének százalékában megadva ([a])(%)	58,9	66,0	69,3	65,9	64,9
TV2 átlagos CPP-je, a TRP 21-50 súlyozva a lefedettség szerint (0,7) (EUR)	336	286	255	267	228
TVDanmarks CPP-je, TV2 súlyozott CPP-jének százalékában	84,2	94,3	99,0	94,1	92,7

([a]) A CPP jelentése cost per point, vagyis az össznézettség egy százalékára (GRP vagy TRP) eső reklám ára.

(143) A fenti adatok alapján a TvDanmark TRP 21-50 árai kb. 30–40 %-kal alacsonyabbak voltak, mint a TV2 árai. A Bizottság a France 2 és France 3 állami támogatásával kapcsolatos határozatában megállapította, a televíziós reklámpiacon pozitív kapcsolat van a szerződések átlagos száma és a szerződésenkénti átlagos nettóár között ([38]). A tévétársaságok közötti különbség ezért a csatornák azon viszonylagos erejével magyarázható, amellyel nézőket képesek szerezni. Ilyen helyzetekben azt kell vizsgálni, hogy az árakban ténylegesen mutatkozó különbségek tükrözik-e a piaci viszonyokat.

(144) A francia üggyel ellentétben Dániában csak két szolgáltatóval kapcsolatos megfigyeléseket lehet vizsgálni. A regressziós görbét ezért a két szolgáltató árai alapján kell kiszámolni, és ennek nincs nagyobb statisztikai jelentősége. Ennek eredményeként nem lehet következtetést levonni arra nézve, hogy a görbe pontos-e vagy sem.

(145) Annak vizsgálatára, hogy a két szolgáltató között fennálló tényleges árkülönbségek valóban a piaci viszonyokat tükrözik, egy korrekciós tényezőt használtak, amellyel semlegesíteni próbálták a TV2-nek a piacon betöltött erősebb pozícióját. A súlyozó tényezőket a reklámirodák számításaiból vezették le. A súlyozó tényezők azt a lefedettségben mutatkozó különbséget tükrözik, amit a TvDanmark-nál és TV2-nél 100 TRP 21-50 megvásárlásával a kívánt célcsoportban el lehet érni. A TvDanmark által elért célszemélyek száma átlagosan kevéssel elmarad a TV2 által elért célszemélyek számának 70 %-ától (100 TRP 21-50 vásárlása esetén). Ha ez a súlyozó tényező beszámításra kerül, az árak jobban közelítenek egymáshoz. Megjegyzendő, hogy a TV2 árai még így is meghaladják a TvDanmark árait. Ezért úgy tűnik, hogy az árkülönbség a piaci viszonyokat tükrözi. Ezzel a következtetéssel azonban óvatosan kell bánni, mert nem szabad elfeledkezni róla, hogy egy ilyen korrekciós tényező soha nem képes a tévéadók között létező minden különbséget figyelembe venni.

(146) A Bizottság megjegyezte, hogy a panaszos állítása szerint a televíziós reklámpiacon a tényleges verseny sem a listás árakban, sem az átlagos GRP- vagy TRP-árakban nem mutatkozik meg, mint ahogy azt feljebb megadták. Ehelyett a szolgáltatók a TvDanmark szerint az úgynevezett marginális árakkal versenyeznek egymással. A marginális árak annak köszönhetőek, hogy a TV2 fölényben van a piacon. Ahhoz, hogy a hirdetők elérjék reklámkampányuk célját, meghatározott arányban „rating point"-ot kénytelenek vásárolni, kizárólag a TV2-nél. Ezekre az úgynevezett inframarginális egységekre vonatkozóan nem létezett verseny, és a TV így ezeken az egységeken extraprofitra tett szert. Ebből következik, hogy a szolgáltatók csupán a maradék „rating point"-ért versenyeztek, marginális árakon. A TvDanmark azt állítja, hogy ezek az árak még a fenti táblázatban megadott átlagos áraknál is alacsonyabbak voltak.

([36]) A rating point, a sportkampányok stb. különböző kategóriái.

([37]) A Gallup Meter rendszer nyilvántartásba veszi, hány gross rating point-ot (kontaktusszámot és nézettségtömeget) szállít le minden adó. A számot a tévéadó helyesbítette, így az a leszállított TRP mennyiségét tükrözi.

([38]) Állami támogatás C 60/99. sz. ügy (ex NN 167/95) – Franciaország, állami támogatás a France 2 és France 3 javára, 2003. december 10.

(147) Ha eltekintünk attól a kérdéstől, hogy ez az állítás igaze, a Bizottság véleménye szerint ilyen magatartás lehetséges lett volna a TV2 erős piaci pozíciójának segítségével. Ebben az ügyben annak megállapításáról van szó, hogy a TV2 magatartása a reklámpiacon olyan jellegű volt-e, amely alapján megállapítható, hogy a TV2 nem törekedett bevételeinek maximalizálására. Ami a TV2 piaci magatartását illeti, nem lehet kizárni, hogy a TV2 azért tartotta alacsonyan az árait, hogy megőrizze magas piaci részesedését, ez azonban nem jelent egyet azzal, hogy a társaság nem törekedett bevételeinek maximalizálására.

A TV2 árszabása a vizsgált időszakban

(148) A fentiek alapján megállapítható, hogy a vizsgált időszakban a TV2 árai magasabbak voltak, mint a TvDanmark árai. Azonban az is egyértelműen megállapítható, hogy a tényleges árszint csökkenő tendenciát mutatott a vizsgált időszakban, még ha a listaárak emelkedtek is. A TV2 igen erőteljesen emelte árkedvezményeinek mértékét.

(149) Azonban az árak vizsgálata alapján nem lehet megállapítani, hogy az árcsökkentés hozzájárulte a reklámbevételek csökkenéséhez, és így emelte-e az igényt az állami finanszírozásra. Ennek a kérdésnek az eldöntéséhez a Bizottság vizsgálta a TV2 árszabását, valamint ennek hatását a TV2 teljes reklámbevételére.

(150) Ahogy a következő szakaszban megvilágításra kerül, a TV2 a vizsgált időszakban több áremelést és árcsökkentést hajtott végre (nagyobb árkedvezmények biztosításával). A lenti táblázat áttekintést nyújt a TV2 teljes reklámbevételéről az 1998 és 2002 közötti időszakban. Ez az az időszak, amelyben a panaszos állítása szerint a TV2 a dán piacon lenyomta az árakat:

4. táblázat

(millió DKK)

	1998	1999	2000	2001	2002
Reklámbevételek egész Dániában	1 008	884 (– 11,3 %)	959 (+ 8,5 %)	879 (– 8,3 %)	884 (– 0,6 %)

(151) A TV2 1997-ben hozta a stratégiai döntést, amely szerint 1998-ban a tévéadó ne a kapacitáskihasználtságot emelje tovább, hanem az árait emelje meg. További áremelést hajtottak végre 1999-ben. A dán hatóságok azt állítják, hogy a verseny 1999-ben olyan élessé vált, hogy a TV2 az áremelés következtében problémákkal küzdött, és reklámbevételei az előző évhez viszonyítva kb. 10 %-kal csökkentek.

(152) 2000-ben a TV2 a verseny további jelentős mértékű erősödését várta, és ezért nem emelte árait. A tényleges árak csökkentek az árengedmények bevezetett rendszere alapján. Ennek következtében a TV2 33 %-kal emelte kapacitáskihasználtságát az előző évhez viszonyítva. Az ármegállapítás eredményeként a TV2 országos reklámbevételei 8,4 %-kal emelkedtek. 2001-ben a TV2 ismét emelte árait. Az emelkedő árak ellenére a TV2 reklámbevételei és kapacitáskihasználtsága az 1999. évi szintre estek vissza. 2002-ben a TV2 ismét csökkentette árait, ennek eredményeként a teljes forgalma kisebb mértékben csökkent. Azonban a teljes reklámpiacon a csökkenés még ennél is nagyobb mértékű volt.

(153) A fentiekből levezethető, hogy az átfogó kedvezmények alkalmazása a tényleges árszint csökkenését eredményezte. A TV2 képes volt az árcsökkenést a kapacitáskihasználtság emelésével kompenzálni. Miután a versenytársak nem rendelkeztek kapacitásukban ilyen tartalékkal, ezért nem tudtak hasonló lehetőséggel élni. A piacon való boldoguláshoz azonban a versenytársaknak követniük kellett a TV2 példáját. Azokban az években, amikor a TV2 megemelte árait, csökkent értékesítési árbevétele a reklámokból. Amikor azonban a TV2 csökkenttette árait, akkor ezzel szemben a társaság teljes forgalma növekedésnek indult. A Bizottság ebből arra következtetett, hogy a TV2 által végrehajtott árcsökkentések ténylegesen a teljes árbevétel növekedését eredményezték. A TV2 ármegállapítása nem arra utal, hogy a TV2 célja nem bevételeinek maximalizálása lett volna.

Televíziós reklámkiadások Dániában összehasonlítva az Európai Unió egészével

(154) A dán szolgáltatók árainak összehasonlítása, illetve a TV2 ármegállapításának vizsgálata nem ad jelzést arra vonatkozóan, hogy az árszínvonal mennyire volt alacsony a dán televíziós reklámpiacon. Az alacsony árszínvonalat az is indokolhatja, hogy a TV2 kihasználta előnyös piaci pozícióját, és lenyomta a televíziós reklámkiadásokat azon szint alá, amelyet a reklámkiadások rendes verseny esetén elértek volna.

(155) Ennek a kérdésnek a tisztázáshoz a Bizottság megvizsgálta az összes európai uniós tagország reklámpiacára vonatkozó gazdasági adatokat, és összehasonlította ezeket Dániával. Mivel a tévéreklámok dán piacát a legjobban a többi észak-európai országgal lehet összehasonlítani, ezért a Bizottság az összehasonlítást Dánia és a többi skandináv ország (Finnország, Svédország és Norvégia) ([39]) között végezte el. A televíziós reklámkiadásokra vonatkozó mutatószámok, amelyeket bevontak a vizsgálatokba: 1. televíziós reklámkiadások az összes reklámkiadás %-ában; 2. az egy főre jutó televíziós reklámkiadások; és 3. televíziós reklámkiadások a bruttó nemzeti termék ‰-ében. A lenti táblázat áttekintést nyújt a fenti a mutatószámokról ([40]).

([39]) Mind a dán hatóságok, mind a panaszos azon a véleményen volt, hogy a dániai árakat leginkább a többi skandináv országgal lehet összehasonlítani, mert a piaci viszonyok nagyjából megegyeznek egymással (piac mérete, nézők szokásai).

([40]) 2002. évre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre adatok.

5. táblázat

A tévéreklám-kiadások mutatószámai Dániában, az Európai Unióban és más skandináv országokban

		1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Televíziós reklámkiadások az összes reklámkiadás %-ában	DK	27	29	29	30	28	27	27
	EU	35	37	37	37	37	37	37
	Skandinávia	24	25	26	27	27	27	26
Egy főre jutó televíziós reklámkiadások (euróban)	DK	39	44	48	51	46	47	44
	EU	37	40	45	49	53	60	58
	Skandinávia	32	36	41	44	45	54	49
Televíziós reklámkiadások a bruttó nemzeti termék ‰-ében	DK	1,49	1,61	1,70	1,77	1,51	1,45	1,34
	EU	2,20	2,34	2,46	2,58	2,70	2,88	2,71
	Skandinávia	1,45	1,51	1,62	1,72	1,66	1,73	1,55

Forrás: European Audiovisual Observatory, Eurostat.

(156) A fenti táblázatból azt lehet levezetni, hogy a teljes reklámkiadásokban a tévéreklámok aránya Dániában (27 %) alacsonyabb volt, mint az európai uniós átlag (37 %). Az adatok azt mutatják, hogy Észak- és Dél-Európa között általános választóvonal létezik ([41]). A déli tagállamokban a tévéreklámokra fordított kiadások lényegesen magasabbak, mint az északi tagállamokban ([42]). Ugyanez a minta érvényesül akkor is, ha azt vizsgáljuk, hogy tévéreklámokra fordított kiadások a bruttó nemzeti termék hány százalékát teszik ki ([43]). Az egy főre jutó televíziós reklámkiadások is jelentős különbséget mutatnak a tagállamok között ([44]). A mutatószámoknak a skandináv országokra vonatkozó összehasonlítása alapján megállapítható, hogy Dániában a kiadások szerkezete megegyezik a többi skandináv országéval.

(157) A fentiek figyelembevételével a Bizottság azt a következtetést vonta le, hogy nem létezik egyértelmű és megkérdőjelezhetetlen bizonyíték arra vonatkozóan, hogy a televíziós reklámok dániai piacára a TV2 ármegállapítása következetesen és szisztematikusan nyomást gyakorolt volna.

Intermédia-árak

(158) A panaszos bemutatott adatokat a kapcsolati díjak (CPM-ben kifejezve ([45])) összehasonlításáról is. Ez egyrészt vonatkozott egy médiatípus kapcsolati díjának határokon átívelő összehasonlítására, illetve egy maghatározott országban a kapcsolati díj értékelésére minden médiában. A panaszos összehasonlítja, milyen kiadásokkal jár 1 000 személy elérése egy reklámmal a nyomtatott médiában avagy a televízióban Dániában, Norvégiában és Svédországban ([46]).

(159) Ezek az adatok azt mutatják, hogy a tévéreklámok nem olyan drágák Dániában, mint Svédországban és Norvégiában ([47]), míg a nyomtatott médiára ennek épp az ellenkezője az igaz ([48]).

(160) A Bizottság azonban nem tudja igazolni, hogy mennyire megbízhatóak az előterjesztett adatok, ugyanakkor nyilvánosan hozzáférhető adatok nem léteznek. Tekintettel arra, hogy nagy mértékben behatárolt adatokról van szó, amelyek nem veszik figyelembe az esetleges kulturális különbségeket, a Bizottság az adatokból nem tud érvényes következtetést levonni arra vonatkozóan, hogy milyen a különböző tömegkommunikációs eszközök kapcsolati díjának szintje a skandináv országokban.

(161) A Bizottság ezért arra következtet, hogy a vizsgált időszakban a dán piacon a TV2 rendelkezett a legmagasabb reklámárakkal, mivel a releváns célcsoportban elérhető személyek száma alapján a TV2 termékeinek árait úgy állapíthatta meg, hogy azok 15–40 %-kal magasabbak legyenek a versenytársak árainál. Svédországgal és Norvégiával összehasonlítva az árak kb. 20 %-kal alacsonyabbak Dániában.

(162) Tekintettel a fent ismertetett vizsgálatokra, a Bizottság arra következtet, hogy az állami támogatások szempontjából nézve a jelenlegi állapotban nem léteznek egyértelmű bizonyítékok arra vonatkozóan, hogy a TV2 célja nem reklámbevételeinek maximalizálása lett volna, és emiatt a táraságnak nagyobb állami támogatásra lett volna szüksége. A Bizottság véleménye szerint még ha a TV2 bevételkiesést is szenvedett a reklámtevékenységeken, ez a veszteség nem haladja meg az előzőekben megállapított túlkompenzáció mértékét.

([41]) Ennek egyik leglényegesebb oka, hogy a skandináv országokban a lakosság kevesebb időt fordít tévénézésre. Dániában a lakosság 2002-ben naponta átlagosan 156 percet tölt a képernyő előtt, az európai uniós átlag pedig 192 perc volt.

([42]) 2001-ben a százalékszámok az Európai Unión belül a déli tagállamokban voltak a legmagasabbak: Portugália (60 %), Olaszország (54 %) és Görögország (49 %). Hollandiában (23 %), Finnországban (24 %), Ausztriában (26 %) és Írországban (26 %) a kiadások alacsonyabbak voltak, mint Dániában. Svédországban ugyanaz a helyzet, mint Dániában.

([43]) A déli országokban a tévéreklámokra fordított kiadások részesedése igen magas volt a bruttó nemzeti termékben: Portugália (6,66 ‰), Görögország (4,04 ‰), Olaszország (3,22 ‰) és Spanyolország (3,21 ‰).

([44]) Az egy főre jutó televizíós reklámkiadások 2001-ben alacsonyabbak voltak Finnországban (42 EUR) és Svédországban (43 EUR), nagyjából hasonló szinten mozgott Hollandiában (45 EUR). A legmagasabb az Egyesült Királyságban (90 EUR), Portugáliában (80 EUR) és Belgiumban (73 EUR) volt.

([45]) A CPM (cost per millum, ez az 1 000 nézőre eső árat jelenti) vagy a célcsoporton belül 1 000 expozíció generálásának kiadásait, vagy a célcsoporton belül 1 000 különböző személy elérésének költségeit jelöli.

([46]) A norvégiai és dániai televíziós kapcsolati díjak becslése a helyi SBS-állomástól kapott adatok alapján történt. A nyomtatott média áraira vonatkozó becslések egy reklámirodától származnak.

([47]) A televíziós CPM Dániában 13, Svédországban 14, Norvégiában 18.

([48]) A nyomtatott médiára érvényes CPM Dániában 21, Svédországban 17, Norvégiában 12.

VI. **KÖVETKEZTETÉS**

(163) A fent felsorolt indokok alapján a Bizottság azt a következtetést vonja le, hogy a jelen vizsgálat tárgyát képező támogatás, ami 628,2 millió dán koronával (84,3 millió euróval) túlkompenzálta a TV2-t, összeegyeztethetetlen az EK-Szerződés 86. cikke (2) bekezdésével, és ezért ezt az összeget vissza kell követelni. A kérdéssel kapcsolatban, hogy kitől kell ezt az összeget visszakövetelni, a Bizottság megjegyzi, hogy a TV2 2003 decemberében megváltoztatta jogi helyzetét azzal, hogy TV2/DANMARK A/S (a továbbiakban: TV2 A/S) néven részvénytársasággá alakult át, és a teljes összeg a TV2 A/S részvénytársasághoz került átvezetésre. A túlkompenzáció teljes összege jelenleg a TV2 A/S előnyét szolgálja, ezért a TV2 A/S-tól kell azt visszakövetelni. A túlkompenzáció összegét éves alapon, az év végi (december 31.) állapot alapján számították. Ezt a dátumot kell a kamatok számításánál is alapul venni,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az a támogatás, amit a TV2/DANMARK-nak az 1995 és 2002 közötti időszakban előfizetési díjak és a jelen határozatban leírt más intézkedések formájában nyújtottak, 628,2 millió dán koronára rúgó összeg kivételével összeegyeztethető a közös piaccal az EK-Szerződés 86. cikke (2) bekezdése alapján.

2. cikk

(1) Dánia meghozza az összes szükséges intézkedést, hogy az említett 628,2 millió dán koronát kitevő összeget visszakövetelje a TV2 A/S-tól.

(2) A kártérítési követelésnek haladéktalanul érvényt kell szerezni a nemzeti jogban érvényes eljárás szerint, feltéve hogy ez lehetőséget biztosít a határozat gyors és hatékony végrehajtására.

(3) A visszafizetendő összegre kamatot kell számítani a teljes időszakra vonatkozóan attól a dátumtól, amikor az egyes részösszegeket első alkalommal bocsátották a támogatás címzettjének rendelkezésére, egészen addig az időpontig, míg a teljes összeg visszafizetésre nem kerül. A kamatokat kamatos kamatként kell számítani az első olyan évtől fogva, amikor túlkompenzációra került sor. A következő évekre hasonló módszerrel kell a kamatokat kiszámítani minden olyan további összeg után, amellyel az adott évben túlkompenzációt nyújtottak.

(4) A (3) bekezdés szerint behajtandó kamatokat azon módszer szerint kell kiszámítani, amelyet a 794/2004/EK bizottsági rendelet ([49]) 9. és 11. cikkében határoztak meg.

3. cikk

A Dán Királyság a jelen határozat átvételét követően legkésőbb két hónappal tájékoztatja a Bizottságot arról, hogy milyen intézkedéseket tervez, illetve valósított már meg a határozat teljesítésére. Az információkat a határozat első mellékletében található kérdőíven kell megadni.

4. cikk

Ennek a határozatnak a címzettje a Dán Királyság.

Kelt Brüsszelben, 2004. május 19-én.

a Bizottság részéről
Mario MONTI
a Bizottság tagja

([49]) HL L 140., 2004.4.30., 1. o.

MELLÉKLET

Információk a Bizottság 2005/217/EK határozatának végrehajtásával kapcsolatban

1. A VISSZAFIZETENDŐ ÖSSZEG KISZÁMÍTÁSA

1.1. A következő információkat kérjük megadni a törvénybe ütköző állami támogatásról, amelyet a támogatás címzettjének nyújtottak:

Dátum (*)	A támogatás összege (**)	Pénznem	A támogatás címzettjének neve és címe

(*) Azok a dátumok, amikor a támogatást (vagy a támogatás részleteit) a támogatás címzettjének rendelkezésére bocsátották.

(**) A támogatás összege, amelyet a támogatás címzettjének rendelkezésére bocsátottak (bruttó támogatási ekvivalens).

Megjegyzések:

1.2. Adjon részletes tájékoztatást arról, hogyan számítják ki a visszakövetelendő támogatások után járó kamatokat!

2. TERVEZETT ÉS MÁR MEGHOZOTT INTÉZKEDÉSEK A TÁMOGATÁS VISSZAKÖVETELÉSÉRE

2.1. Adjon részletes tájékoztatást a tervezett és már végrehajtott intézkedésekről, amelyek célja a támogatás hatékony és gyors visszafizetésének biztosítása! Ahol lényeges, adják meg a tervezett, vagy már meghozott intézkedések jogi alapját.

2.2. Mikorra teljesül a visszafizetés?

3. MÁR VISSZAFIZETETT ÖSSZEG

3.1. Kérjük, adják meg a következő információkat a támogatás azon összegéről, amelyet már visszaköveteltek a támogatás címzettjétől!

Dátum (*)	Visszakövetelt összeg	Pénznem	A támogatás címzettjének neve és címe

(*) A visszafizetés dátuma.

3.2. Kérjük, csatolják a dokumentációt, amely igazolja a táblázat 3.1 pontjában megadott összeg visszafizetését!